Economische visie Druten 2030

Eigenzinnig hart van Maas en Waal

Economisch steengoed in het hart van het Land van Maas en Waal!
December 2021

Gemeente Druten

Voorwoord:
Economische visie Druten 2030
Eigenzinnig hart van Maas en Waal

Een goede economie staat aan de basis van een bruisende gemeente. Als het onze inwoners en ondernemers economisch goed gaat dan is dat direct van invloed op het voorzieningenniveau en de leefbaarheid van onze gemeente. Reden waarom het tijd werd om te bezien hoe het op dit moment met de economie in onze gemeente is gesteld, hoe we er in 2030 willen voorstaan en hoe we dat willen gaan realiseren. Wat zijn daarbij de zwaktes en bedreigingen maar vooral ook wat zijn de sterke punten en kansen!

Eerder werd al een detailhandelsvisie vastgesteld, maar nu ook een visie met beleidsuitgangspunten waarbij we mede inzoomen op bedrijventerreinen, toerisme en natuurlijk ons buitengebied. Niet om het roer om te gooien maar om voort te bouwen op de kwaliteiten van Druten en het krijgen van meer kleur op de wangen.
Voor u ligt dan ook de 'Economische visie Druten 2030, Eigenzinnig hart van Maas en Waal'. Deze visie zorgt er voor dat we houvast hebben bij de beoordeling van initiatieven en bij wat we wel of juist niet willen. De uitvoeringsagenda is erg ambitieus en niet alles kan tegelijk.

Deze visie is ook geen blauwdruk van hoe het absoluut zou moeten. Maar deze visie geeft wel alle ruimte om, ook afhankelijk van de beschikbare middelen, economisch Druten net even naar een hoger niveau te tillen.

Deze visie is tot stand gekomen onder begeleiding van een breed met Drutense ondernemers samengestelde klankbordgroep. Ik wil al de deelnemers daarvan bedanken voor hun constructieve en vooral ook inspirerende bijdragen! De input, wensen, behoeften en opgaven vormen een belangrijk onderdeel in de gemaakte keuzes. Met dit draagvlak hopen we om de uiteindelijke visie gezamenlijk met ondernemers, onderwijs en zorg zoveel mogelijk uit te voeren.

Willy Brink
Wethouder Economische Zaken

Inhoud

Hoofdstuk 1. Inleiding en uitgangspunten 4
1.1 Inleiding 5
1.2 Uitgangspunten 8

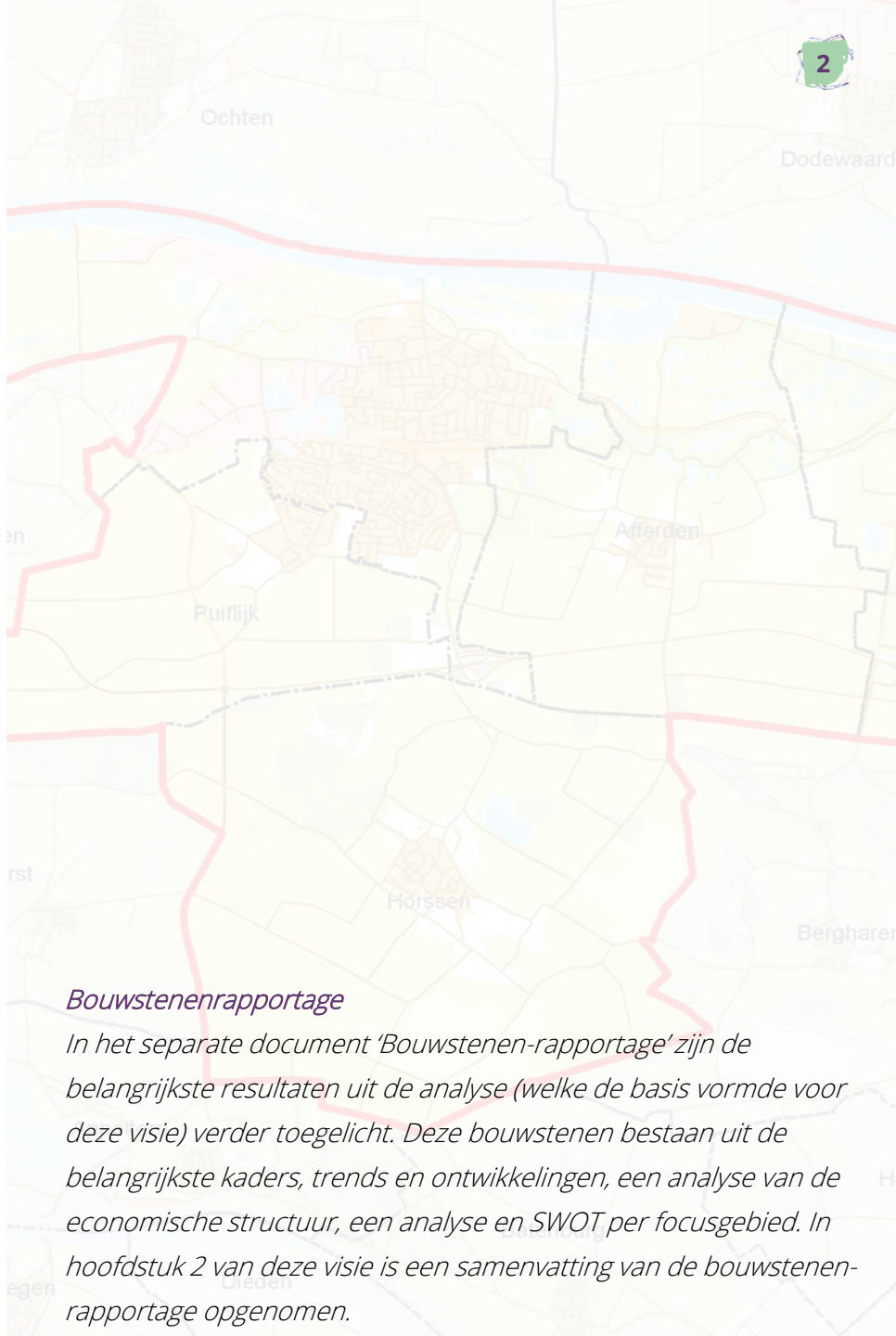
Hoofdstuk 2. Druten langs de meetlat 9
2.1 Inleiding 10
2.2 Kernwaarden Druten 11
2.3 Samenvatting bouwstenen 12

Hoofdstuk 3. Visie en ambitie 16
3.1 Inleiding 17
3.2 Visie op lokale economie 18
3.3 Visie per focusgebied 21
Ondernemerschap en Arbeidsmarkt *22*
Toerisme en Recreatie *26*
Bedrijventerreinen *30*
Buitengebied *35*

Hoofdstuk 4: Uitvoeringsprogramma 39
4. Inleiding 40
4.2 Uitvoeringsprogramma per focusgebied 41

Hoofdstuk 5: Organisatie en financiën 49

Bijlagen 52

Bouwstenenrapportage

In het separate document 'Bouwstenen-rapportage' zijn de belangrijkste resultaten uit de analyse (welke de basis vormde voor deze visie) verder toegelicht. Deze bouwstenen bestaan uit de belangrijkste kaders, trends en ontwikkelingen, een analyse van de economische structuur, een analyse en SWOT per focusgebied. In hoofdstuk 2 van deze visie is een samenvatting van de bouwstenen-rapportage opgenomen.

01

Inleiding en uitgangspunten

1.1 Inleiding

Aanleiding

In Druten werken we samen met ondernemers, onderwijs en bewoners aan een bloeiende economie. De laatste economische visie van Druten komt uit 2007. Het is dan ook hoog tijd voor een actuele visie op de economische ontwikkeling van Druten voor de komende tien jaar. De nieuwe visie moet inzicht bieden in de actuele economische prestaties en een helder kader bieden voor toekomstige ontwikkelingen. Om zo de koers te (kunnen) bepalen waarlangs toekomstige mogelijkheden worden gewogen en/of benut. De gemeente heeft ambities die op voorhand extra aandacht vragen: het stimuleren/faciliteren van het lokale MKB t.b.v. de leefbaarheid van Druten, het oplossen van de groeiende tekorten aan personeel voor de Drutense speerpuntsectoren, het beter benutten van het toeristisch-recreatieve potentieel, een nog sterker dorpscentrum, een ontwikkelrichting voor bedrijventerreinen en het versterken van bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden.

In deze economische visie zijn de (beleids)kaders, richtinggevende principes, opgaven, ambities en doelen voor de economische visie van Druten uitgewerkt. Zowel voor de gehele gemeente als voor de te onderscheiden focusgebieden (Ondernemerschap en arbeidsmarkt, Toerisme en recreatie, Bedrijventerreinen en Buitengebied). Voor het centrum en de overige winkelgebieden in Druten is separaat een detailhandelsvisie opgesteld.

Deze economische visie bevat ook een uitvoeringsprogramma. Daarin worden suggesties gegeven hoe de ambities en doelen kunnen worden gerealiseerd. Met welke projecten partijen concreet aan de slag kunnen gaan en hoe zij komende jaren gaan samenwerken aan een nog economisch krachtiger Druten.

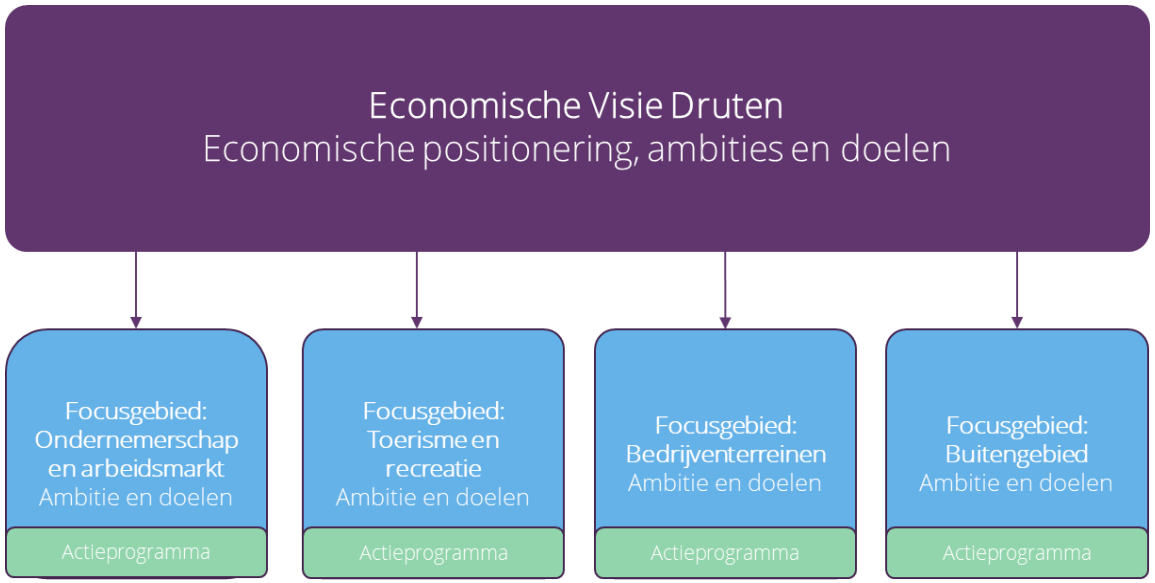
Dit visiedocument is in nauwe samenwerking met ondernemers en betrokkenen tot stand gekomen

Hoe is deze nota tot stand gekomen?

Deze visie is tot stand gekomen door een combinatie van deskresearch (separaat document Bouwstenen-rapportage), een schouw, individuele interviews en een ondernemerstafel. Een breed samengestelde klankbordgroep heeft de totstandkoming van de economische visie begeleid. De input, wensen, behoeften en opgaven van stakeholders vormden een belangrijk onderdeel in de gemaakte keuzes. Dit moet ertoe bijdragen dat er voldoende draagvlak is om de uiteindelijke visie gezamenlijk - ondernemers, onderwijs, zorg en gemeente - uit te voeren.

Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding en het belang van de economische visie. Gevolgd door de relevante lokale en regionale beleidkaders en de onderliggende uitgangspunten voor de economische visie.
- Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie van de Drutense economie weer. Aan bod komen de (economische) kernwaarden, een beknopte samenvatting van de analyse en de kernopgaven[1].
- Hoofdstuk 3 vormt het hart van de visie. Waar willen we naartoe? In dit hoofdstuk zijn de visie, ambities en doelstellingen zowel gemeentebreed als per focusgebied uitgewerkt.
- Hoofdstuk 4 geeft inzicht in het uitvoeringsprogramma.
- In hoofdstuk 5 is tenslotte de 'hoe vraag' beantwoord. De organisatie en financiën.

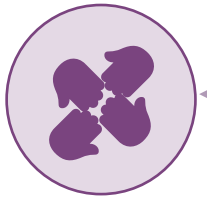
Figuur: visualisatie opzet economische visie

1 *In het separate document 'Bouwstenen-rapportage' zijn de belangrijkste resultaten uit de analyse verder toegelicht. Deze bouwstenen bestaan uit de belangrijkste trends en ontwikkelingen, een analyse van de economische structuur, een analyse en SWOT per focusgebied.*

Belang van een lokale economische nota Druten

Kleur bekennen in de regio

Vestigings- en ondernemers-klimaat worden **lokaal** vormgegeven

Glocalisering: Lokalisering als onderdeel van globalisering

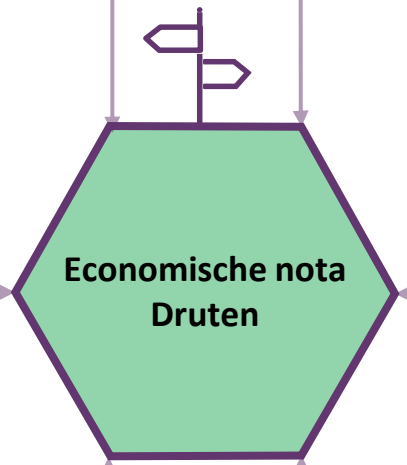
Omgevingsvisie vereist integrale benadering en lokale betrokkenheid

Samen met ondernemers komen tot keuzes voor investeringen en bijbehorende impact

Corona vraagt maatwerk in herstelperiode

1.2 Uitgangspunten

De beschreven kaders vormen het raamwerk waarbinnen deze economische visie is opgesteld. De kaders en de voor dit document gevoerde gesprekken met betrokkenen leiden tot een viertal onderliggende principes voor de economische visie Druten:

1. Een gezonde lokale economie moet bijdragen aan de leefbaarheid en levendigheid. Dit gaat verder dan alleen inkomen en banen. Een goed (toegankelijk) voorzieningenniveau, geschikte zorg in de buurt, sociale cohesie door verbinding tussen lokale bedrijvigheid en de samenleving, aandacht voor groepen met een achterstand en tevredenheid over het leven zijn allemaal indirecte effecten van de economie die bijdragen aan het prettig voelen van onze inwoners (jong en oud).
2. De Drutense lokale economie is onderdeel van een groter economisch ecosysteem op regionaal, nationaal en internationaal niveau. Dit betekent dat er een sterke wisselwerking is tussen de Drutense economie en bedrijven, de regionale economie en de (inter)nationale economie.
3. Ondernemers, onderwijs en overheid moeten samen optrekken om een gewenste beweging in gang te zetten en de verschillende belevingswerelden te overbruggen. Hierbij is, met respect voor elkaars context en belangen, een duidelijke verdeling van rollen en verantwoordelijkheden belangrijk.
4. Het versterken van toerisme is geen doel op zich, maar een middel om bredere doelen te behalen. Het kan bijdragen aan de groei in de werkgelegenheid, het versterkt de leefbaarheid en levendigheid, zorgt voor behoud van het cultureel erfgoed en de instandhouding en toegankelijkheid van de landschappelijke waarden.

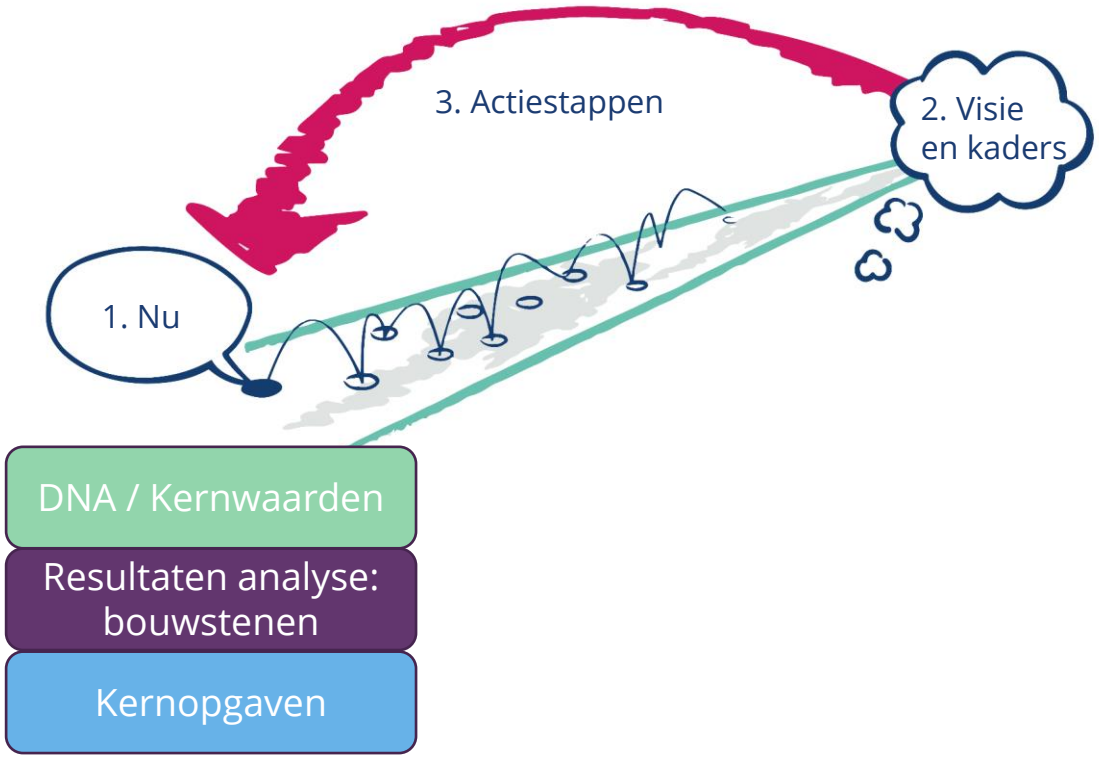

02

Druten langs de meetlat

2.1 Inleiding

Figuur: processtappen economische visie

In drie stappen tot heldere kaders en een uitvoering komen

Voor een goede visie zijn drie punten van belang:

1. Uitgangssituatie 'nu'. Het DNA en kernwaarden van de gemeente Druten (zie volgende pagina), de resultaten van de analyse (zie het seperate document 'Bouwstenen-rapportage') en de kernopgaven die daaruit volgen vormen de basis voor de visie.
2. Visie en kaders. Samen met betrokkenen is gekomen tot het (hogere) doel en ambitie voor de Drutense economie. Dit bepaalt de ontwikkelrichting van de lokale economie en de hiermee samenhangende (beleid)kaders. In deze stap is bepaald wat we willen, maar ook wat we niet willen op de langere termijn. Natuurlijk wordt er voldoende ruimte gehouden voor flexibiliteit en actuele ontwikkelingen.
3. Actiestappen. Wat is nodig om de doelen samen te halen? Deze zijn in het uitvoeringsprogramma uitgewerkt, waarin ook wordt ingegaan op de governance (verantwoordelijkhedenverdeling en hoe gaan partijen samenwerken) en middelelen (financiën en capaciteit). Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de (on)mogelijkheden van betrokken partijen.

Kenmerken Druten
Economische kenmerken

Agrarische ondernemers

Ligging hart van Maas en Waal

Grof keramische industrie

Goede gemeentelijke dienstverlening

Maas en Waal identiteit

Lokale initiatieven en evenementen

Druten-centrum historisch dorp met veel uitstraling

Gunstig vestigingsklimaat

Blauwe en groene woonomgeving

Lokale verbondenheid

Veel bedrijventerrein

Mix van grote en kleine bedrijven

TechLokaal

Industrieel (historisch)

Kleinschalig toerisme en recreatie

Sterke sector zorg en (maak)industrie

Ruim winkelaanbod

2.3 Samenvatting bouwstenen

Hoofdpunten economie-breed

De bouwstenen (separaat document) geven een goed beeld van de 'economische foto' van Druten anno 2021. Hierin komen de volgende hoofdzaken naar voren:

- Het aantal inwoners, maar ook de demografische druk[3] neemt toe door vergrijzing;
- Er werken bovengemiddeld veel inwoners van Druten in eigen gemeente;
- Zo'n 1.600 bedrijven zijn gevestigd in Druten, goed voor circa 7.400 arbeidsplaatsen. Beide zijn toegenomen de afgelopen vijf jaar;
- De gezondheidssector, zakelijke dienstverlening, detailhandel en industrie zijn de belangrijkste sectoren;
- Bovengemiddeld aandeel zzp'ers (13,8%), voornamelijk actief in zakelijke dienstverlening, bouw en gezondheidszorg;
- De samenstelling van de beroepsbevolking is qua onderwijsniveau vergelijkbaar met Provincie Gelderland. Het aantal hoogopgeleiden is de afgelopen 10 jaar toegenomen in Druten;
- Druten beschikt over relatief veel bedrijventerreinen (ongeveer 140 hectare);
- Gemeente Druten scoort op het gebied van gemeentelijke dienstverlening hoger dan het landelijk gemiddelde, maar er is ruimte voor verbetering.

Bedrijventerreinen

Het rijke aanbod aan bedrijventerreinen verschilt sterk qua omvang, historie, type en kwaliteit. Met Drutense Waarden, Haven en Deest beschikt Druten over enkele watergebonden bedrijventerreinen. Landinwaarts vormt Westerhout (met Westerhout-Zuid, Westerhout-Noord, het (voormalige) VION-terrein en het Erfgoed) de grootste concentratie aan bedrijventerreinen.

Met Klepperheide en Kerkeland beschikt de gemeente over twee bedrijventerreinen waar verschillende functies bij elkaar komen. Er zijn nog enkele hectaren uit te geven in Druten, maar deze zijn voornamelijk in particulier bezit. In het voorjaar van 2021 is in beeld gebracht of uitbreiding van bedrijventerreinen nodig is om aan de lokale vraag te voldoen. Hieruit blijkt dat er een ruimtebehoefte van 5,5ha tot 2030. Hierbij wordt uitgegaan van circa 2,5 hectare lokale uitbreidingsvraag van klassiek-gemengd werkmilieu en circa 3 hectare vervanging vanuit de mogelijke transformatie van Kerkeland. Kwalitatief gezien liggen er kansen op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen en het verbeteren van de uitstraling.

3 *Demografische druk: De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.*

Samenvatting bouwstenen (vervolg)

Toerisme en recreatie

De ligging aan de Waal, het groene buitengebied en bijbehorende routes zijn de belangrijkste beeldbepalers voor toeristisch-recreatief Druten. In vergelijking met omliggende gemeenten is het dagrecreatieve- en verblijfsaanbod beperkt.

Het dagrecreatieve aanbod kenmerkt zich voornamelijk door horeca, routegebonden recreatie en enkele (kleinschalige) bezoekbare bezienswaardigheden of activiteiten (bijvoorbeeld op het gebied van cultuurhistorie, zoals de keramiek, monumenten of erfgoed). Grote trekkers ontbreken, maar op de Veerdam is het op zomerse dagen relatief druk. Het beeld rondom verblijfsrecreatie is vergelijkbaar en wordt gekenmerkt door Bed & Breakfasts en vakantiewoningen. Met camping Maas en Waal en de camperplaats bij de Veerdam beschikt Druten over accommodaties die het totaal aantal overnachtingen in de gemeente opschroeven: in het totaal zijn er jaarlijks zo'n 16.500 persoonsovernachtingen per jaar. De meerderheid van de toeristisch-recreatieve ondernemers verwacht een toename van omzet de komende drie jaar.

Het huidige aanbod bedient en trekt voornamelijk rustzoekers- en verbindingszoekers, veelal stellen waarvan de meerderheid senioren. Inwoners van Druten en de regio vormen de grootste doelgroep recreanten. Het rijke evenementenaanbod en cultuurhistorie vormen tenslotte twee belangrijke kwaliteiten van Druten waarop kan worden voortgebouwd.

Buitengebied

De agrarische sector vormt een belangrijk onderdeel van het Drutense DNA en de economie. Anno 2021 zijn er nog zo'n 80 bedrijven, waarvan de meerderheid in de veehouderij of fruitteelt actief is. Het aantal bedrijven neemt de laatste jaren wel af. De meerderheid (zo'n 80%) van de ondernemers is aangesloten bij ZLTO Maas en Waal. Ook Gebiedscoöperatie Maas en Waal is een belangrijk samenwerkingsverband op het gebied van duurzaamheid. Toekomstige uitdagingen van de Drutense boeren zijn schaalvergroting en transformatie, huisvesting van arbeidsmigranten, verduurzaming, veiligheid (ondermijning en verkeer) en toenemende regelgeving (zoals op het gebied van stikstof).

Economie

Sterkte

- Relatief **hoog aandeel beroepsbevolking** werkt in **eigen woonplaats**
- **Toenemend draagvlak in gemeente** (aantal inwoners/huishoudens en inkomen)
- **Diverse bedrijvigheid met sterke zorgsector** ('s Heeren Loo) en **sterke industriesector**
- Het **Tech Lokaal** speelt belangrijke rol in **verbinden technisch onderwijs en bedrijfsleven**
- **Lokale industriële bedrijvigheid speelt belangrijke rol arbeidsmarkt**
- **Goede gemeentelijke dienstverlening** leidt tot goede relatie en samenwerking tussen bedrijf en gemeente
- Sterke **lokale verbondenheid en betrokkenheid bedrijven**
- Ligging en ontsluiting aan de **Waal**
- **Verdeling onderwijsniveau** beroepsbevolking komt overeen met regio / Gelderland
- Hoge beoordeling **vestigingslocatie** (m.n. uitstraling pand, bereikbaarheid per auto en fiets)
- **Middelbaar onderwijs** op alle niveaus vertegenwoordigd bij PAX

Zwakte

- **Kwalitatieve mismatch vraag** en **aanbod arbeidsmarkt** voor bedrijven in Druten
- Ligging t.o.v. Nijmegen zorgt voor relatief **grote afstand tot hoger onderwijs** (MBO-HBO-Uni)
- **Beperkte samenwerking ondernemers** (veel 1-op-1, weinig verenigd)
- **Beperkte kennis** bij ondernemers over **duurzaamheid**
- **Ontbreken verbinding centrum – veerdam** (zowel fysiek als qua samenwerking)
- **Onvoldoende bekendheid** Werkbedrijf bij ondernemers
- **Bereikbaarheid** Druten **onder druk** vanwege vastlopen N322 in spits
- Ontbreken beeld en beleid **arbeidsmigrantenhuisvesting**

Kans

- Regionale agenda **productieve regio** zorgt voor kansen voor **sectoren health & hightech, energie en food; kwalitatieve werklocaties; MKB-versterking en duurzame logistiek**
- **Regionale** aandacht **arbeidsmarktbeleid** zorgt voor **verbetering aansluiting bedrijvigheid en arbeidsmarkt** (o.a. via Werkbedrijf, Human capital agenda, Skillslab)
- Aandacht voor **brede welvaart** zorgt voor **verschuiving belangrijke waarden** (bijv. gezondheid, groene leefomgeving, afstand tot werk etc.)
- **MKB-deal** (vouchers digitalisering DWAN, toekomstbestendig ondernemen, kennissessies ondernemerssessies winkelgebieden)
- **Gelders HOV-programma** (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) vergroot verbinding Druten-Nijmegen via busstation Scharenburg
- Aanhaken op **investeringsimpuls mobiliteitshubs** voor het aanbieden van duurzame alternatieven voor verkeersdeelnemers

Bedreiging

- **Vergrijzing** zorgt voor **afname beroepsbevolking**
- **Braindrain** (wegtrekken jongeren naar stad)
- Verstedelijking zorgt voor **toenemende druk** op **ruimtegebruik**
- Coronacrisis: **liquiditeit ondernemers onder druk** en vertraging of tekort aan levering grondstoffen voor producten
- **Toenemend tekort** aan **arbeidskracht sectoren Logistiek, ICT, zorg, techniek en horeca**.
- **Onderwijs** kan **technologische ontwikkelingen** van het bedrijfsleven niet bijhouden
- **Financiële situatie gemeenten onder druk** door corona en toename taken
- **Opleidingskeuze** jongeren **sluit niet aan** bij vraag, voldoende werk nieuwe inwoners
- Toenemend **woningtekort**
- **Toenemende regelgeving en hogere eisen** overheid zetten agrarische sector onder druk
- **Klimaatverandering** (o.a. drogere zomers en meer extremen) vraagt om klimaatadaptatie (wateroverlast, verdroging, hittestress)

Kernopgaven Druten

Op basis van de analyses, gesprekken, schouw en ondernemerssessie komen de volgende kernopgaven voor de Drutense economie naar voren. Met andere woorden, op welke (focus)gebieden maken we keuzes.

Deze kernopgaven vormen de basis voor de ambities en doelen. Gemeentebreed én naar focusgebied.

Ondernemerschap en arbeidsmarkt

- Voorsorteren op de toenemende krapte op de arbeidsmarkt voor onze belangrijke sectoren (techniek, zorg en welzijn, ICT). En het verkleinen van de afstand voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
- Betere aansluiting onderwijs en bedrijfsleven.
- Drutense ondernemers helpen te innoveren en toekomstbestendig te worden.
- Zicht op zzp'ers.

Toerisme en recreatie

- Positionering en profilering in het Land van Maas en Waal.
- Versterking toeristisch-recreatieve aanbod.
- Verbinding toeristisch-recreatieve aanbod onderling en met de regio.
- Beter benutten van de omgeving (natuur, cultureel en industrieel erfgoed en kernen) voor de versterking van ons toeristisch-recreatieve product.

Buitengebied

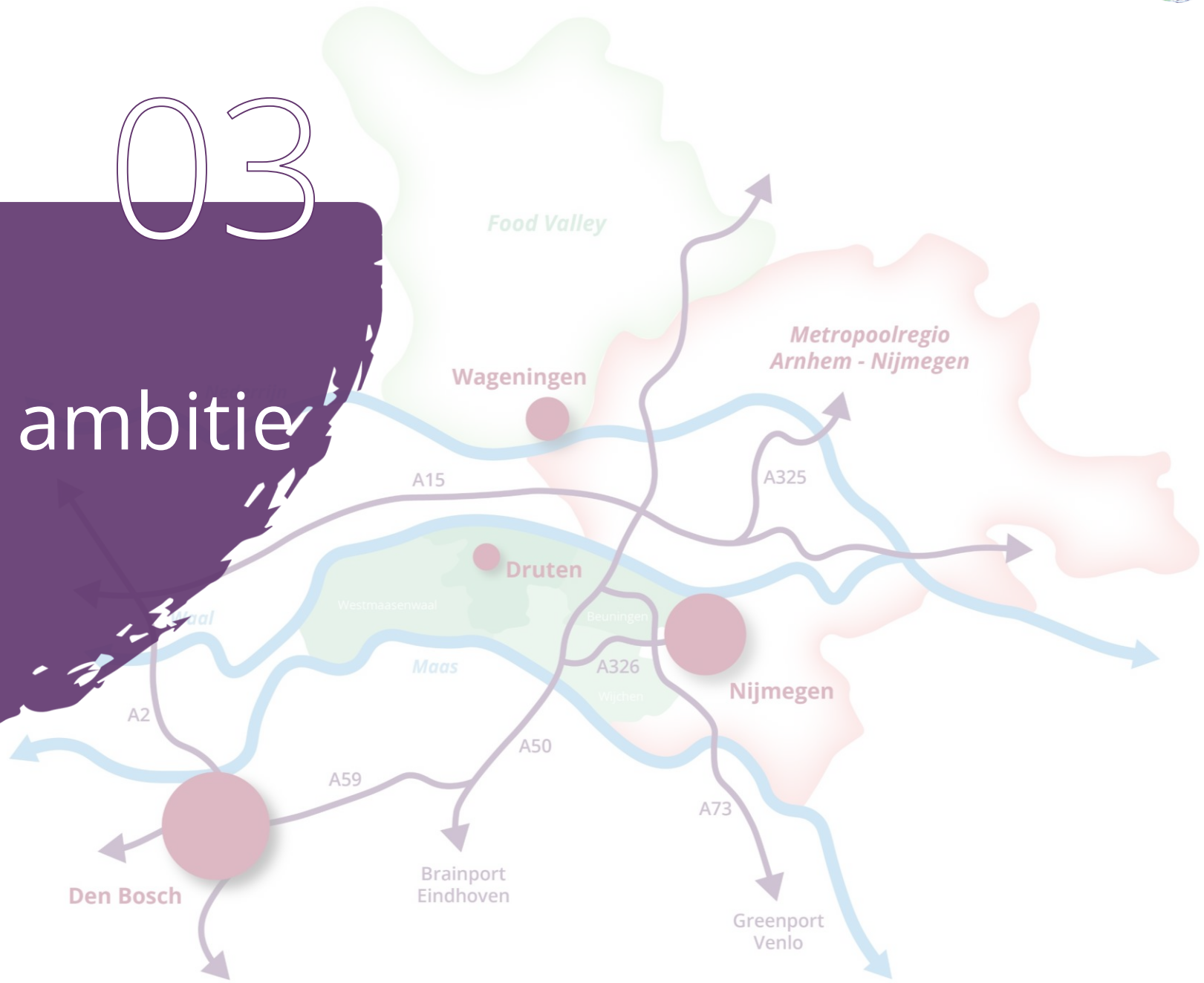
- Ondersteunen agrarische ondernemers om toekomstbestendig te ondernemen.
- De juiste economische activiteiten op de juiste plaats.
- Goede huisvesting arbeidsmigranten.

Bedrijventerreinen

- Voldoende kwalitatief en kwantitatief bedrijventerreinaanbod met duidelijk profiel per bedrijventerrein.
- Goede samenwerking tussen ondernemers onderling en ondernemers op bedrijventerreinen.
- Samen (ondernemers en gemeente) een verduurzamingsslag maken op bedrijventerreinen.

03

Visie en ambitie

Deze visie vormt de koers, met daarin ruimte om bij te sturen als de situatie daarom vraagt

3.1 Inleiding

De vorige hoofdstukken geven een duidelijk beeld van de kernkwaliteiten en sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van de Drutense economie. Deze zijn samengevat in de belangrijkste opgaven.

In dit hoofdstuk beantwoorden we de vraag welke visie, ambities en doelen we ons stellen om deze opgaven te lijf te gaan. En langs welke (hoofd)lijnen gaan we vervolgens per focusgebied aan de slag. In het volgende hoofdstuk worden suggesties gedaan voor stappen in de uitvoering hiervan.

We vinden het belangrijk dat deze visie geen blauwdruk vormt, maar dat ontwikkeling mogelijk is. Omgeving, het (economisch) klimaat, prioriteiten en wet- en regelgeving veranderen constant. Dit betekent niet dat onze ambities en doelen veranderen, maar hoogstens onze weg er naar toe.

3.2 Visie op lokale economie

Waar doen we het voor?

Leefbaarheid en prettig wonen met een gezonde lokale economie

Druten is een prettige gemeente om in te wonen en te werken. Dat komt voornamelijk door onze lokale economie. Dat lekkere brood bij de lokale bakker, zorgvoorzieningen in de buurt en verschillende soorten supermarkten. Maar ook dat drankje op de markt, bijzondere evenementen en een gezond en actief verenigingsleven zorgt voor sociale samenhang dat wordt gesteund door lokale bedrijven. In plattelandsgemeenten zien we dat bovenstaande zaken onder druk komen te staan. Dit willen we in Druten zo veel mogelijk voorkomen door samen te werken aan een gezonde lokale economie.

Economie is in de eerste plaats werkgelegenheid...

'Economie' is een begrip dat iedereen begrijpt. Tegelijkertijd is het lastig om tastbaar en meetbaar te maken. De werkgelegenheid is voor ons de belangrijkste graadmeter, en staat centraal in deze visie. Het aantal inwoners van Druten stijgt de komende jaren en we willen de werkgelegenheid hierin mee laten groeien. Werkgelegenheid zorgt voor inkomen, dat zorgt weer voor bestedingen bij lokale ondernemers enzovoort.
Werkgelegenheid geeft wel een vrij eenzijdig beeld. We willen hierop verdieping aanbrengen: op de eerste plaats werkgelegenheid voor iedereen (jong/oud, praktisch/theoretisch opgeleid). Daarnaast ook ruimte voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij focussen we op sectoren met potentie, waardoor Druten een aantrekkelijke plek blijft om te wonen en werken.

... maar brengt ons ook veerkracht en trots

Door het met elkaar eens te zijn over waar we naartoe willen en wat we belangrijk vinden de komende jaren, zetten we met deze visie de kaders neer voor een toekomstbestendige en veerkrachtige lokale economie. Dit houdt in dat onze lokale economie gezond en divers genoeg is om tegen een stootje te kunnen.

Druten heeft een goed vertrekpunt: de economie is behoorlijk divers. Dit is anders dan gemeenten die een eenzijdige economie hebben, bijvoorbeeld op het gebied van toerisme. Of waar de lokale economie afhankelijk is van 1 of 2 bedrijven. Daarnaast hebben de sectoren waar Druten sterk in is (gezondheid, zakelijke dienstverlening en industrie) potentie naar de toekomst toe, zeker in relatie tot het lokale woon- en leefklimaat. Druten is een gemeente om trots op te zijn en dit moeten we samen veel meer uitdragen. Zichtbaarheid van lokaal ondernemerschap, mooie verbindingen en samenwerkingen helpen om onze parels in de etalage te zetten.

Koers kiezen in een wereld vol veranderingen...

De wereld verandert snel. Om hier goed mee om te kunnen gaan is het belangrijk om koers te kiezen. Met deze visie sorteren we samen met bedrijven voor op de veranderingen die naar verwachting gaan komen en kansen hierin te benutten.

Brede maatschappelijke opgaven zoals energietransitie, het sluiten en verkorten van waardeketens, digitalisering, globaal vs. lokaal, betaalbaar wonen, vergrijzing en het behouden van sociale verbondenheid zijn opgaven die we niet uit het oog mogen verliezen[4]. Dit doen we in deze visie door samen met Drutense ondernemers kansen te benoemen en benutten. We willen en kunnen niet alles lokaal aanpakken. Soms betekent dit kaders stellen, soms betekent dit investeren en soms betekent dit het leggen van slimme verbindingen (met bijvoorbeeld de regio).

Figuur: Dansen tussen schaalniveaus

4 Zie Bouwstenen-rapportage voor een overzicht van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die voor Druten gelden

Waar gaan we onze aandacht op richten? En waarom?

We zijn goed op weg in Druten. Dit willen we vasthouden en hierop willen we verder bouwen. Daarom is het belangrijk om te bepalen wat we belangrijk vinden, wat onze doelen zijn en hoe we hieraan werken met elkaar.

Een ambitie die bij Druten past

De ambitie moet passen bij Druten. We willen niet hét economisch centrum van Gelderland worden, maar op sommige gebieden zijn wij te bescheiden. Druten heeft veel om trots op te zijn.

Druten heeft een aantal schitterende bedrijven, denk bijvoorbeeld aan onze zorgsector. Iedere toerist zou een bezoek moeten brengen aan onze uiterwaarden en het pittoreske buitengebied. Druten centrum heeft een uitgebreid winkelaanbod met winkels die net even anders zijn. En onze agrarische sector vormt het historische fundament van onze samenleving. Wij zijn trots op Druten, onze bedrijven zijn trots om in Druten te ondernemen. We hebben in Druten een aantrekkelijk en groen woon en- werkklimaat.

Op de volgende pagina staat de gemeentebrede **economische ambitie voor Druten 2030.** Met deze ambitie bouwen we voort op de kwaliteiten van Druten. Maar we kiezen tegelijkertijd voor meer kleur op de wangen. Dat draagt bij aan een stevigere positionering in de regio. Dit kan alleen worden bereikt als alle betrokken partijen intensief met elkaar gaan samenwerken. Iets wat niet van oudsher in de cultuur van Druten past. Niet omdat het moet, maar omdat het leuk is om met elkaar bij te dragen aan prettig wonen, ondernemen en verblijven in een bijzondere plek in het Land van Maas en Waal.

Deze focus betekent echter niet dat andere regio's er voor Druten niet toe doen. Per thema zal worden bepaald op welk niveau en met welke partijen het beste kan worden samengewerkt. Na de economische ambitie voor geheel Druten geven we invulling aan de economische **ambitie en doelen per focusgebied** (Ondernemerschap en arbeidsmarkt, Toerisme en recreatie, Bedrijventerreinen en Buitengebied). Deze paragrafen zijn als volgt opgebouwd:

- Ambitie in kernwoorden
- Doelen
- 1 Uitwerking op hoofdlijnen: waar willen we staan in 2030?
- Verbinding met de regio

Ambitie Druten 2030

Economisch steengoed in het Land van Maas en Waal!

Druten onderscheidt zich door een steengoed woon- en werkklimaat en kent een unieke samenwerking tussen een actieve lokale overheid, ondernemers, zorg- en onderwijssector waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan een levendig, leefbaar en aantrekkelijk Druten en de uitdagingen van morgen

Ondernemerschap en arbeidsmarkt:
Trots ondernemen en werken aan morgen!

Waar gaan we voor?

- Ondernemersklimaat, vestigingsklimaat en woon- en leefklimaat naar een 8,0[5]
- Ontwikkeling werkgelegenheid minimaal parallel aan de Gelderse ontwikkeling
- Aantal bedrijven dat aangeeft (zeer) moeizaam aan personeel te komen, afname naar 25%[6]

5 *In 2020 was dit cijfer gemiddeld een 6,6*

6 *Huidige aandeel bedrijven dat aangeeft (zeer) moeizaam aan personeel te komen is 34%*

Visie Ondernemerschap en arbeidsmarkt

Trots ondernemen en werken aan morgen!

- Verbetering ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat
- Toename aantal banen
- Bedrijven komen makkelijker aan personeel

Waar willen we in 2030 staan?

1 Druten heeft een steengoed ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat

- De Drutense uitgangspositie is kansrijk: het ondernemers- en vestigingsklimaat is goed. Hetzelfde geldt voor het woon- en leefklimaat. Dit gaan we verder uitbouwen.
- Dit houdt in dat de huidige verhouding tussen banen en beroepsbevolking in stand moet blijven en de werkgelegenheid meegroeit met het aantal inwoners. Door het creëren van extra ruimte voor bedrijvigheid ambiëren we een toename van de werkgelegenheid.
- Hierbij focussen we op sectoren die al goed vertegenwoordigd zijn, maar waar ook opgaven op het gebied van arbeidsmarkt liggen, zoals de zorg en (maak)industrie.

Daarnaast hebben we niet de illusie en wens om jongeren die willen studeren in de stad vast te willen houden. We willen aantrekkelijk zijn voor starters (voldoende goedkope woningen en voldoende werk) die zich blijvend vestigen en tot ‘in de oude dag’ verblijven in onze aantrekkelijke gemeente.

2 Druten heeft een krachtig lokaal verbonden en innovatief MKB

- We richten ons op het versterken van het lokale MKB. Kleine en middelgrote bedrijvigheid vormen het hart van de werkgelegenheid in Druten. Het lokale MKB speelt een belangrijke rol in het behalen van doelen. En we willen dan ook goede randvoorwaarden zodat ons MKB kan vernieuwen en doorontwikkelen.
- Aan de ene kant door mee te denken in plannen en ontwikkelingen op het gebied van fysieke ruimte (zie ook bedrijventerreinen).

Visie Ondernemerschap en arbeidsmarkt

Trots ondernemen en werken aan morgen!

- Verbetering ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat
- Toename aantal banen
- Bedrijven komen makkelijker aan personeel

- Aan de andere kant door de samenwerking tussen onze bedrijven te stimuleren. Hier zit een grote kans. Lokale koplopers vervullen een inspiratierol voor andere bedrijven op het gebied van innovatie, (maatschappelijk) ondernemerschap of duurzaamheid. Zo vergroten we (samen met ondernemersvereniging Druten) de mogelijkheden en kennis om individueel of als collectief stappen in de goede richting te zetten.

3 Drutense bedrijven kunnen goed aan personeel komen

- Ondanks dat arbeidsmarkt echt een regionaal thema is, blinkt Druten in de regio hierin uit. In onze topsectoren zorg- en welzijn en (maak)industrie is veel vraag naar praktisch opgeleide arbeidskrachten. Dit is tegelijkertijd ook een belangrijke kans. De toenemende vraag naar arbeidskrachten in deze sectoren zorgt ervoor dat er veel werkgelegenheid is.
- We dempen toekomstige krapte door deze sectoren de volle aandacht te geven. Door het sluiten van een Lokaal Pact Arbeidsmarkt tussen gemeente, onderwijs- en zorgsector en ondernemers waardoor regie kan worden gevoerd. Belangrijk speerpunt vormt het uitbouwen van het Tech Lokaal Maas en Waal. En daarmee leerlingen van het PAX al in een vroeg stadium enthousiast te krijgen voor techniek en ze jong kennis te laten maken met onze bedrijven. Ook het terugdringen van voortijdige schooluitval is een belangrijk aandachtspunt.
- We zorgen dat bedrijven goed verbonden zijn. Aan de ene kant met de arbeidsmarkt, het Werkbedrijf en arbeidsmarktprogramma's in de regio. Aan de andere kant door het creëren van goede fysieke verbindingen. Druten werkt samen met de provincie aan het opwaarderen van het busstation in Druten naar een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) knooppunt.

Verbinding met de regio

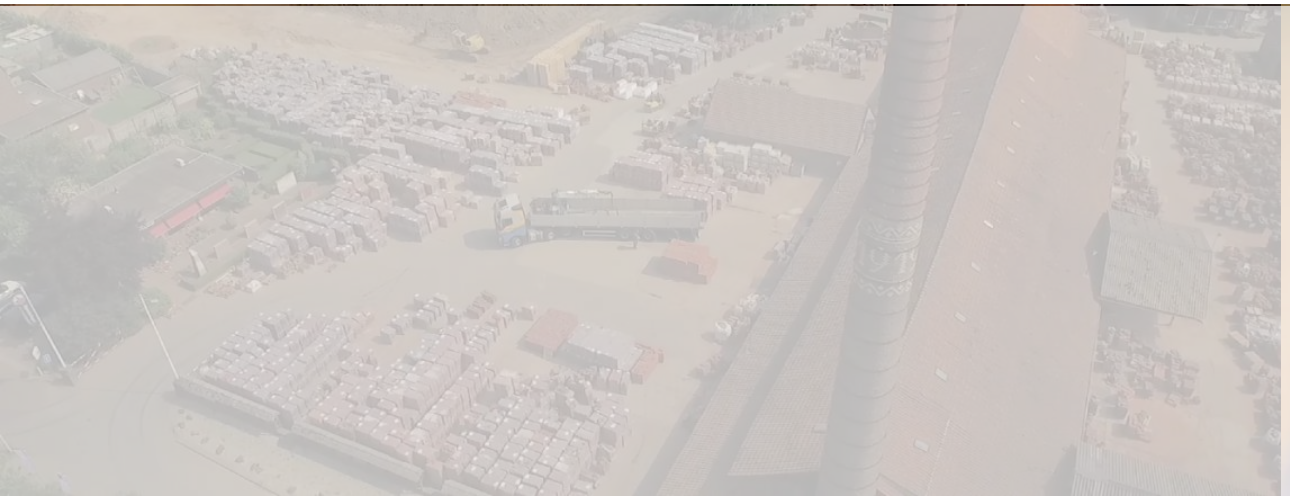
Verschillende regionale ontwikkelingen en programma's bieden kansen om bij te dragen aan de doelen binnen ondernemerschap en arbeidsmarkt. Dit geldt vooral voor:

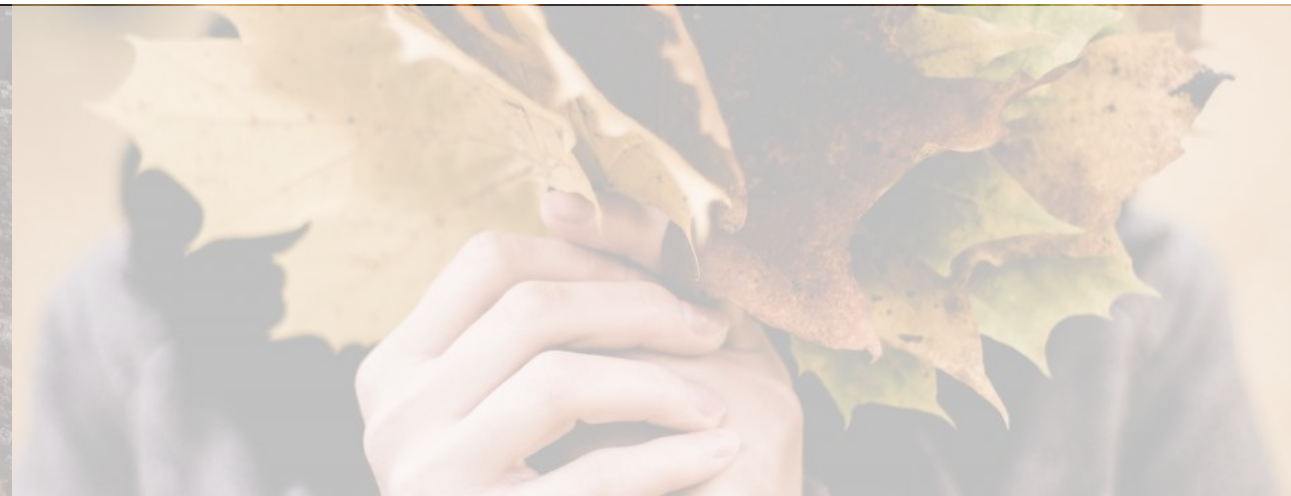
- MKB-deal: Digitalisering DWAN[7]
- Regionale arbeidsmarktbeleid (Werkbedrijf, Human Capital agenda)
- Regionale agenda productieve regio (focus MKB-versterking)

en waar mogelijk toekomstige ontwikkelingen.

Als gemeente spelen we nadrukkelijk een helpende rol om lokale bedrijven te verbinden aan regionale of provinciale programma's. Financiering speelt vaak een belangrijke rol bij innovatie. Als gemeente verbinden we bedrijven door middel van informatie te delen met hulpmiddelen van bijvoorbeeld OostNL of Topfonds Gelderland. Op die manier dragen wij bij aan het sluiten van het financiële gat, vaak een belemmering in de ontwikkeling van een idee.

7 *Digitale Werkplaats Arnhem-Nijmegen*

Toerisme en recreatie

Fietsen, evenementen en bijzonder verblijven in het hart van het Land van Maas en Waal!

Waar gaan we voor?

- Meer mogelijkheden beleving natuur en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- Minimaal 3 toeristisch-recreatieve parels met (boven)regionale bekendheid in de etalage
- 30.000 persoonsovernachtingen per jaar, waarvan minimaal 10.000 bij B&B's[8]
- Jaarlijkse omzetgroei >2% dagrecreatieve ondernemers en horeca

8 *Huidige aantal persoonsovernachtingen is circa 16.500, waarvan circa 5.500 bij B&B's*

Visie Toerisme en recreatie

Fietsen, evenementen en bijzonder verblijven in het hart van het Land van Maas en Waal!

- Natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- Druten heeft toeristische parels in de etalage
- Meer overnachtingen
- Sterke horeca en leuke activiteiten voor de dagjesmensen

Waar willen we in 2030 staan?

1 Druten vormt het (fiets)hart van toeristisch-recreatief Land van Maas en Waal

- Het pittoreske buitengebied in combinatie met de aantrekkelijke Waalbeleving vormen dé basis van toeristisch-recreatief Druten. De Afferdense en Deestse waarden in combinatie met de Veerdam zijn een parel op zich. Het buitengebied kan nog in kracht winnen wat betreft toegankelijkheid en aantrekkelijkheid, met Horssen als kans. Het landschap en cultuurhistorie is beleefbaar. Dit betekent dat er informatie beschikbaar is, gebieden toegankelijk zijn, voldoende faciliteiten (rustpunten, uitzichtpunten, toiletten) en goede route-aanduidingen zijn. Bij ontwikkelingen in het buitengebied (zowel toeristisch als andere domeinen zoals agrarisch of kwetsbare natuur) wegen we nadrukkelijk de belangen integraal met elkaar af.
- Focus ligt hierbij op de (binnenlandse) fietstoerist: rustzoeker, verbindingzoeker, harmoniezoeker in de regio. Er zijn sterke verbindingen met omliggende verblijfsaccommodaties.
- Het bijzondere evenementenaanbod maakt dat in Druten gewone dagen bijzondere dagen worden. En daarmee een reden om de gemeente te bezoeken. We gaan voor een verbreding van het aanbod (in bereik, aantal en typen).

2 In Druten zijn verschillende bijzondere mogelijkheden om te overnachten, waarbij kwaliteit voorop staat

- Kleinschaligheid, bijzonder en hoge kwaliteit kenmerkt het bredere verblijfsaanbod in Druten (bijvoorbeeld bijzondere B&B of kleinschalig hotel).
- Met goede voorzieningen en bijzondere locaties wordt ingespeeld op de groeiende (internationale, met name Duitse) campermarkt.
- Verblijfsaanbod legt nadrukkelijk verbindingen met dagrecreatief aanbod in Druten en Land van Maas en Waal. Bijvoorbeeld informatie of arrangementen.

Visie Toerisme en recreatie

Fietsen, evenementen en bijzonder verblijven in het hart van het Land van Maas en Waal!

- Natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- Druten heeft toeristische parels in de etalage
- Meer overnachtingen
- Sterke horeca en leuke activiteiten voor de dagjesmensen

3 Dagrecreatieve- en horecaondernemers in Druten boeren goed en zijn lokaal en met de regio verbonden

- Het dagrecreatieve aanbod kenmerkt zich als een rijk parelsnoer van kleinschalig, bezoekbaar en bekend aanbod. Bijvoorbeeld agrarische nevenactiviteit of bezoekbare cultuurhistorie/ateliers.
- Horeca en toeristische routes sluiten op elkaar aan en door de horeca worden lokale- en seizoensproducten in de etalage gezet.
- Het dagrecreatieve aanbod voor gezinnen is aanvullend op het aanbod in de regio (bijvoorbeeld rondom De Gouden Ham, Berendonck en De Groene Heuvels). De nadruk ligt op activiteiten die op een route als tussenstop dienen, of geschikt zijn voor groepen.
- Groeiende zakelijke markt wordt bediend door bijzondere en verrassende vergaderlocaties (bijvoorbeeld toegespitst op food, health, energy), waarbij cultuurhistorie, landschap of boomgaarden worden benut.

Tenslotte beschikt Druten met het Rodruza-terrein (zie bedrijventerreinen) en de Boldershofkapel over twee potentiële ontwikkellocaties. Met het benutten van bijvoorbeeld de locatiekwaliteiten (ligging, omgeving) en de cultuurhistorie (leegstaande steenfabriek, Boldershofkapel als gemeentelijk monument tegen het centrum aan) liggen er kansen om deze plekken bezoekbaar en beleefbaar te maken. De mogelijkheden blijven echter afhankelijk van de wensen van de eigenaren. Ook zijn er andere invullingen (wonen, zorg, bedrijvigheid) denkbaar. We willen samen een goed investeringsklimaat ontwikkelen voor deze locaties.

Verbinding met de regio

Op het gebied van toerisme en recreatie zoeken we de verbinding op met onze mede Land van Maas en Waal- gemeenten. Dit doen we op verschillende manieren, waarbij het zaak is om de verschillende vormen van verbinding elkaar te laten versterken.

Op de eerste plaats door samen met mede-gemeenten Beuningen en Wijchen aan te sluiten bij de opgave 'Ontspannen regio' van de Groene Metropoolregio. Op de tweede plaats door het verbinden van aanbod in de vorm van arrangementen en informatievoorziening in het Land van Maas en Waal. Investeren in een overkoepelende organisatie of kopgroep die dit aanbod bij elkaar brengt (op gemeente of op Land van Maas en Waal niveau) is hierin een logische en nodige stap. Deze organisatie vormt ook het aanspreekpunt voor het de regionale verbinding op het gebied van marketing en promotie. Op de derde plaats kiezen we als Druten wat betreft marketing en promotie nadrukkelijk ervoor om ook aan te haken op regio Rivierenland. Gemeente West-Maas en Waal loopt hierin al voorop in het Land van Maas en Waal en we ambiëren een sterkere samenwerking.

Het Land van Maas en Waal zien we als één toeristische regio. Druten vormt hiervan het hart. Druten sluit enerzijds goed aan bij de profilering van het Land van Maas en Waal: verrassend, nostalgisch, rustgevend, klassiek. Aanvullend brengt Druten hier een aantal accenten in aan zoals cultuurhistorie (keramiek, erfgoed), rust en ruimte, pittoresk, lokaal en iedere dag is een bijzondere dag. Dit betekent ook dat het logisch is om naast de samenwerking met TVAN, aansluiting te zoeken bij Bureau Toerisme (Rivierenland).

We willen de samenwerking met de gemeenten in het Land van Maas en Waal versterken. Zo verbeteren we via promotie en productontwikkeling de positie van het Land van Maas en Waal. Het is denkbaar dat in de toekomst het Land van Maas en Waal wordt aangewezen als belevingsgebied, waarin per deelgebied verschillende doelgroepen worden bediend en het Land van Maas en Waal als één gebied in de markt wordt gezet.

Bedrijventerreinen

Duurzaam, goede uitstraling en ruimte om te ondernemen!

Waar gaan we voor?

- Beoordeling bedrijfsomgeving bedrijventerreinen naar een 8,0[9]
- Voldoende kwantitatieve ruimte op bedrijventerreinen
- Drutense bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk

9 *Huidige gemiddelde beoordeling bedrijfsomgeving is 7,5. Let op: dit is een gemiddelde van alle bedrijfslocaties (ook centra). In de ondernemersenquête dient dus een splitsing gemaakt te worden tussen bedrijventerrein en niet-bedrijventerrein*

Visie Bedrijventerreinen

Duurzaam, goede uitstraling en ruimte om te ondernemen!

- Goede bedrijfsomgeving
- Voldoende ruimte op bedrijventerreinen
- Drutense bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk

Waar willen we in 2030 staan?

1 Onze bedrijventerreinen zijn duurzaam, hebben goede ruimtelijke kwaliteiten, een goede uitstraling en zijn goed bereikbaar

- Er zit een kwaliteitsverschil tussen de verschillende bedrijventerreinen in de gemeente. Dit is op zich niet erg, 'leeftijd' van het bedrijventerrein en type bedrijvigheid zijn hierin bepalend.
- In 2030 wordt Westerhout zeer hoog beoordeeld op vestigingskwaliteiten.
- We stimuleren en inspireren ondernemers tot het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. Individuele maatregelen (zoals energiebesparing, circulariteit, klimaatadaptatie), maar ook gezamenlijke maatregelen. In 2040 is Druten aardgasloos en voor nieuwbouw is aardgasloos bouwen verplicht.
- Ieder bedrijventerrein is goed en veilig te bereiken met de fiets.
- Er is voldoende ruimte op onze bedrijventerreinen. We voldoen aan de ruimtebehoefte tot 2030 van circa 5,5 hectare[10]. Met een gezonde voorraad uitgeefbaar bedrijventerrein en met voldoende gezonde, tijdelijke leegstand (circa 5-6%). Op deze manier hebben lokale bedrijven voldoende mogelijkheden voor uitbreiding, vestiging en vernieuwing.

2 Onze bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk, waardoor versnippering wordt tegengegaan

- Westerhout (-Zuid), Drutense Waarden en Deest zijn de drie locaties waar bedrijventerreinen zich kunnen (door)ontwikkelen als bedrijventerrein.
- Uitbreiding van deze terreinen is denkbaar, maar alleen als het past binnen de kaders van het RPW: vraaggericht en gericht op eindgebruiker, maatregelen duurzaamheid, leidt tot verbetering ruimtelijke kwaliteit.

10 *Hierbij wordt uitgegaan van circa 2,5 hectare lokale uitbreidingsvraag van klassiek-gemengd werkmilieu en circa 3 hectare vervanging vanuit de mogelijke transformatie van Kerkeland*

Visie Bedrijventerreinen

Duurzaam, goede uitstraling en ruimte om te ondernemen!

3

Ieder bedrijventerrein een eigen duidelijk profiel en ontwikkelperspectief

- Onze bedrijventerreinen bieden in eerste instantie ruimte voor lokaal en regionaal MKB. Bij voorkeur geen logistieke distributiecentra.
- We focussen op bedrijvigheid op het snijvlak van innovatieve (maak)industrie, dienstverlening en zorg. Bedrijvigheid is bij voorkeur arbeidsintensief.
- Per bedrijventerrein kiezen we de gewenste ontwikkelrichting: vasthouden, optimaliseren, versterken of transformeren. Hieraan wordt ook een profiel gekoppeld (zie volgende pagina). Hierin wordt ook bepaald in welke mate wonen op bedrijventerreinen gewenst is en zoeken we met ondernemers naar mogelijkheden voor passende vergroening van zowel openbare ruimte als bedrijfspanden en –omgeving.

- Goede bedrijfsomgeving
- Voldoende ruimte op bedrijventerreinen
- Drutense bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk

Strategisch positioneringsmodel geeft richting

Per bedrijventerrein is (op basis van analyse, schouw en gesprekken) een beeld gevormd van de kwaliteit en het toekomstperspectief. Op basis van kwaliteit en perspectief geeft het figuur aan de rechterzijde de gewenste ontwikkelrichting per bedrijventerrein aan: Wat willen we behouden? Waar gaat het goed en kunnen we uitblinken? Waar is een verbeterslag nodig? Waar willen we afbouwen?

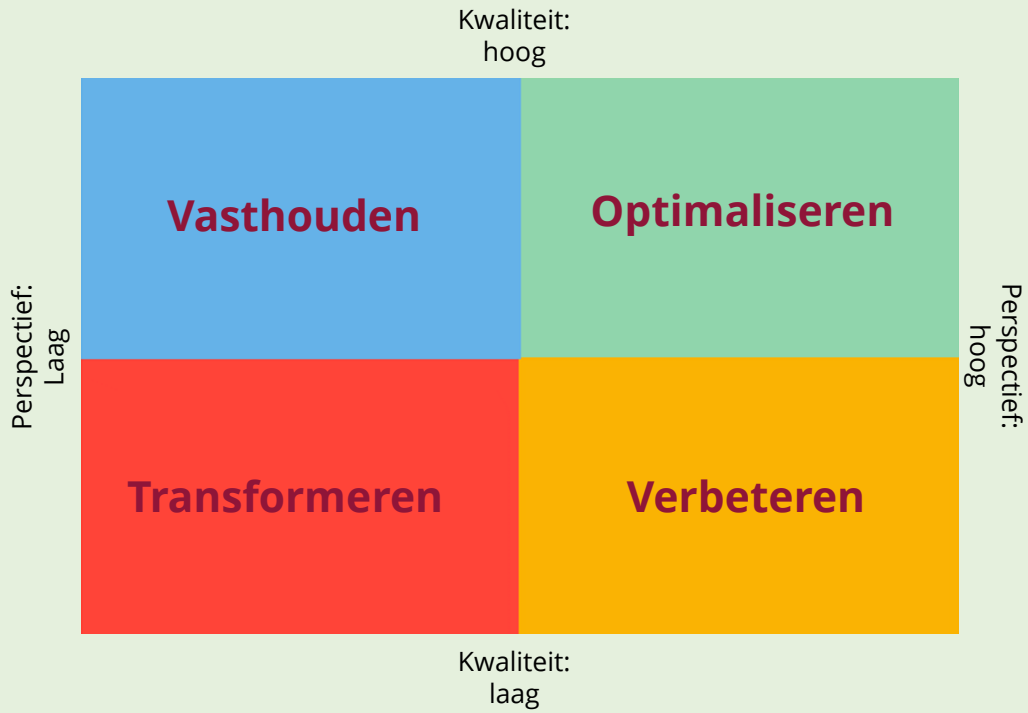
Vasthouden. Hier ligt geen directe grote opgave. De bestaande positie wordt behouden. In principe geen uitbreiding, mogelijk enkele kleine ingrepen.

Optimaliseren. Goed lopende bedrijventerreinen. De uitstraling en basis is op orde en hierdoor kan de focus op het creëren van onderscheidend vermogen. Vanwege het goede perspectief zijn deze terreinen mogelijke uitbreidingslocaties.

Verbeteren. De uitstraling of structuur vragen om aanpassing om de kwaliteit van het terrein omhoog te krijgen. Uitbreiding is mogelijk, maar met de juiste voorwaarden.

Transformeren. Deze bedrijventerreinen hebben geen of een ander toekomstperspectief. Het (op termijn) afbouwen van de bedrijventerreinfunctie is hier aan de orde.

Op de volgende pagina wordt per bedrijventerrein de ontwikkelrichting en het gewenste profiel 2030 weergegeven.

Figuur: Strategisch postioneringsmodel bedrijventerreinen (Seinpost-ZKA, 2021)

Ontwikkelperspectief en gewenste profiel 2030

Deest
Ontwikkelperspectief: **Optimaliseren**
Profiel: Klassiek industrieel en (deels) watergebonden bedrijventerrein met bijpassende uitstraling. Ruimte voor grootschalige en arbeidsintensieve bedrijvigheid. In principe geen wonen.

Kerkeland
Ontwikkelperspectief: **Transformeren**
Profiel: Gemengd gebied met wonen, zorg, onderwijs en enkele kantoorfuncties. Bedrijventerreinfunctie wordt losgelaten. Kerkeland heeft een natuurlijke aansluiting op het woongebied van Druten.

Klepperheide
Ontwikkelperspectief: **Verbeteren**
Profiel: Gemengd gebied en kleinschalige werklocatie binnen dorpse structuur. Panden en publieke ruimte hebben hoogwaardige en groene uitstraling. Geschikt voor lokale kleinschalige MKB met weinig tot geen transportfunctie. Wonen is mogelijk.

Drutense Waarden, Rodruza, Haven
Drutense Waarden: **Vasthouden**
Rodruza: **Transformeren**
Haven: **Vasthouden** (mogelijk transformeren op termijn)
Profiel: Het Exclutonterrein (Drutense Waarden) behoudt z'n huidige functie. Regionaal aangemerkt als potentieel ontwikkelgebied watergebonden bedrijvigheid, maar dit is alleen wenselijk als er met vestiging van bedrijvigheid, de potentie van een ander gebied wordt vergroot (bijvoorbeeld verplaatsing Loonse Waard, waardoor er mogelijkheden voor recreatie komen). Rodruza is een potentiële ontwikkellocatie voor andere functies zoals recreatie of wonen. Haven behoudt de huidige functie en biedt mogelijk op termijn kansen om te transformeren.

Westerhout-Noord
Ontwikkelperspectief: **Verbeteren**
Profiel: Moderne werklocatie met nette, functionele uitstraling. Mix van verschillende typen bedrijvigheid (in sector en grootte). Het terrein heeft een duidelijke routing met duidelijke clusters:
- Westerhout westzijde detailhandel en 'abc' met groene uitstraling
- Westerhout oostzijde maakindustrie en grootschaligere bedrijvigheid met intensievere transportbewegingen) met functionele uitstraling
- Voormalige VION-terrein: n.t.b.
- Het Erfgoed: Werken-wonen met groene uitstraling

Westerhout-Zuid
Ontwikkelperspectief: **Optimaliseren**
Profiel: Moderne, vitale en functionele werklocatie (bij voorkeur zonder wonen). Mix van lokale en (inter)nationale bedrijven. Hoogwaardige uitstraling en ruimte voor innovatieve bedrijven. Eventuele uitbreidingslocatie. Duurzaamheid, veiligheid en samenwerking staan hoog in het vaandel en vormen aantrekkelijke vestigingsfactoren.

Buitengebied
Trots, vitaal en veilig!

Waar gaan we voor?

- Drutense boer als vaste gesprekspartner
- Succesvolle transformatie voor degene die het wil
- Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

Visie Buitengebied

Trots, vitaal en veilig!

- Drutense boer als vaste gesprekspartner
- Succesvolle transformatie voor die het wil
- Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

Waar willen we in 2030 staan?

1 Trots op de Drutense agrariër van vandaag en morgen!

- Onze agrariërs hebben een inspiratierol en zijn koplopers op het gebied van duurzaamheid (energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie)
- Agrarische bedrijven hebben een belangrijke plek in de gemeenschap. Bedrijven en producten zijn beleefbaar.
- Er is volop aandacht voor de jonge/startende agrariërs en hun groeiambities. Ruimte om te ondernemen, kennisdeling, innovatie, schaalvergroting en verbreding blijken hierbij belangrijke wensen. Hiermee sluiten we aan bij het provinciale agrifood-programma ‘mogelijk maken’.
- Agrariërs en de gebiedscoöperatie vormen belangrijke (gespreks-)partners voor de gemeente. We versterken elkaar met kennis en hand-in-hand worden gedragen plannen tot uitvoering gebracht die lokaal Druten ten goede komen. Er is structureel en opbouwend overleg.
- Agrariërs zijn op de hoogte van de verschillende programmalijnen. Zoals op programma agrifood (provinciaal) en POP3+ (internationaal).

2 Ruimte, flexibiliteit en maatwerk voor een vitaal buitengebied

- Er is duidelijk zicht op de wensen van agrariërs op het gebied van verbreding en/of verandering. Zo wordt er voorkomen dat er een kip-ei-situatie ontstaat die op meerdere plekken in Nederland plaatsvindt en waarin gemeente aangeeft: verruiming van de regels is mogelijk niet nodig want er zijn weinig aanvragen. Terwijl agrariërs aangeven: we doen weinig aanvragen want de regels zijn niet ruim genoeg. Door met elkaar in gesprek te blijven kunnen regels zo goed mogelijk worden afgestemd op behoefte.

Visie Buitengebied

Trots, vitaal en veilig!

- Drutense boer als vaste gesprekspartner
- Succesvolle transformatie voor die het wil
- Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

- Er is een actueel VAB-beleid, met daarin meer ruimte voor flexibiliteit en maatwerk. Aandachtspunten hierin zijn: hoe om te gaan met restmeters, wat zijn (on)gewenste nevenactiviteiten of nieuwe functies, wat is mogelijk binnen landelijke en provinciale kaders, hoe kunnen ondernemers worden geholpen om een verdienmodel te creëren en agrariërs worden getriggerd om het transformatietraject aan te gaan.
- Algmeen is bekend dat de agrarische sector in Druten, en heel Nederland, te maken heeft met toenemende regeldruk, bijvoorbeeld op het gebied van milieuopgaven. De gemeente Druten stelt zich open als gesprekpartner en denkt graag mee met betrekking tot deze opgaven.
- Regels gaan niet verder dan nodig. Bij een goed idee wordt er meegedacht in het kader van experimenteerruimte/proeftuinen.
- Ondernemers inspireren en stimuleren. Bijvoorbeeld door inspiratie/kennissessies over toeristisch ondernemen en/of financierings- en subsidiemogelijkheden.

3 Drutense buitengebied is veilig

- Vanwege een toenemend aantal verschillende gebruikers van wegen (fietser, agrarisch verkeer, automobilist, wandelaar) is er aandacht voor de verkeersveiligheid. Goede openbare verlichting, goed wegennetwerk en aanpak knelpunten.
- Druten loopt een verhoogd risico op ondermijnende activiteiten. Dit komt door de ligging in Nederland in combinatie met vrijkomende agrarische bebouwing. Met dit zorgpunt willen we samen met betrokkenen aan de slag.
- De behoefte aan arbeidskrachten in de agrarische sector wordt niet minder en is jaarrond. Arbeidsmigranten verdienen goede huisvesting en we stellen duidelijke kaders op over wat hierin wel/niet mogelijk is. Dit geldt niet alleen voor het buitengebied, maar gemeentebreed.

Verbinding met de regio

Het buitengebied en vooral de agrarische sector hebben te maken met een uitgebreid speelveld van kaders, regelgevingen en programma's. Dit speelveld verandert ook nog eens regelmatig. Als gemeente hebben we niet overal invloed op.

Dit neemt niet weg dat we twee dingen heel belangrijk vinden voor onze agrariërs. Op de eerste plaats kijken we goed naar onze eigen kaders en regelgeving en stemmen deze af met de agrariërs en de regio. Op de tweede plaats werken we samen met de agrarische sector en koepelorganisaties. Om zo de informatiepositie van onze ondernemers goed te krijgen. Denk hierbij aan informatie en kennisdeling over:

- Beleid rondom hergebruik vrijgekomen agrarische bebouwing
- Programma Agrifood 2021-2030 'Toekomst voor de Gelderse Boer' (Gelderland)
- Plattelandsontwikkelingsprogramma+ (Nederland)

Vitaal Druten

04

Uitvoerings-programma

Per focusgebied worden twee of drie clusters opgesteld

4.1 Inleiding

Het vorige hoofdstuk geeft per focusgebied weer wat de ambitie en visie is en hoe we die gaan bereiken. Op basis van de input van ondernemers en stakeholders tijdens de ondernemerstafels zijn al veel inspirerende ideeën en maatregelen naar voren gekomen over hoe dit te bereiken.

Niet alles kan tegelijkertijd. Per focusgebied zijn twee of drie uitvoeringsclusters opgesteld. Binnen deze clusters werken overheid, ondernemers en organisaties samen om stappen te zetten. De rol en inzet van de verschillende partijen verschilt per cluster. Het doel en de gewenste resultaten blijft altijd centraal staan. Op de volgende pagina's wordt per focusgebied ieder cluster kort toegelicht, welke partners betrokken zijn en wat denkbare acties zijn binnen het cluster. Ook wordt een indicatief werkbudget weergegeven[11].

In de bijlage van deze rapportage is een uitgebreide actielijst per focusgebied te vinden. Hierin staan concrete denkbare acties beschreven, inclusief de initiator en een indicatie van de kosten. Er is bewust voor gekozen om geen prioritering of termijn in de acties aan te geven, zodat de werkgroepen in de clusters zelf kunnen bepalen welke acties zij wanneer oppakken.

11 *Zie paragraaf 5.1 voor een nadere toelichting op de financiën*

Uitvoeringsagenda ondernemerschap en arbeidsmarkt

Het vorige hoofdstuk beschreef waar we in 2030 willen staan in Druten op het gebied van ondernemerschap en arbeidsmarkt. Ambities zonder acties zullen enkel ambities blijven. Tegelijkertijd zijn tijd, middelen en capaciteit beperkt en kan niet alles tegelijkertijd. Door handen en voeten te geven aan de uitvoering, werken we samen met partners stap voor stap toe naar het gewenste beeld.

Met drie clusters aan de slag binnen arbeidsmarkt en onderwijs

Door in te zetten op drie clusters binnen 'arbeidsmarkt en onderwijs' wordt bijgedragen aan de realisatie van de verschillende doelen. Op de volgende pagina wordt ieder cluster nader toegelicht[12].

Partners

Arbeidsmarkt en onderwijs is per definitie een thema waarbij de overheid het niet alleen kan. Samenwerking met en tussen partners (zowel ondernemers als onderwijs) is vereist. Ook is de verbinding met de regio hierin belangrijk.

Budget

Om gewenste acties binnen de clusters ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen, houden we rekening met een jaarlijks werkbudget van € 10.000,-.

1. **Cluster 1: Verbindingsplan arbeidsmarkt en onderwijs**

   Draagt bij aan de doelen:
   - ✓ Verbetering ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat
   - ✓ Bedrijven komen makkelijker aan personeel
   - ✓ Talenten ontwikkelen en behouden
   - ✓ Inclusie

2. **Cluster 2: Krachtig en toekomstbestendig MKB**

   Draagt bij aan de doelen:
   - ✓ Verbetering ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat
   - ✓ Toename aantal banen

3. **Cluster 3: Platform zzp'ers**

   Draagt bij aan de doelen:
   - ✓ Verbetering ondernemers- vestigings- woon- en leefklimaat

12 In bijlage 1 is een voorstel opgenomen van mogelijke acties per cluster

Verbindingsplan arbeidsmarkt en onderwijs

Wat gaan we doen? We realiseren een samenhangend pakket aan maatregelen op verschillende sporen om lokaal een betere verbinding te krijgen tussen bedrijfsleven, onderwijs en de verschillende sectoren.

- Waaraan moeten we denken? Druten als proeftuin van 's Heeren Loo Zuidoost Nederland; professionalisering TechLokaal; gastlessen op het PAX; marktbewerkingsplan Werkbedrijf; Plan OVD bijles-traject voor PAX-leerlingen die kiezen voor technisch onderwijs.
- Wie? 's Heeren Loo; PAX; OVD; TechLokaal; bedrijfsleven; Werkbedrijf; Gemeente; agro- en horecasector.
- Wanneer? Per direct in de vorm van koplopersbijeenkomst met bijvoorbeeld een aanvalsplan-op-a4 als resultaat.
- Rol gemeente: Initiëren, daarna faciliteren.

Krachtig en toekomstbestendig MKB

Wat gaan we doen? Het doorontwikkelen van een krachtig en toekomstbestendig MKB door het versterken van de samenwerking onderling en het aanbieden van kennissessies/uitwisseling. Op basis van behoefte marktpartijen.

- Waaraan moeten we denken? Ondernemers informeren over regionale ontwikkelingen en programma's, regionale middelen voor ondernemers, versterken van onderlinge samenwerking.
- Wie? Ondernemers; Werkbedrijf; gemeente, OVD.
- Wanneer? Hiermee kan per direct worden gestart, afhankelijk van wensen marktpartij. Een werkgroep zal zich moeten richten op het mede-organiseren van kennis- en inspiratiemiddagen.
- Rol gemeente: Stimuleren, informeren en mede-organiseren (in overleg met werkgroep).

Platform zzp'ers

Wat gaan we doen? Versterken van samenwerking en stimuleren van onderlinge bekendheid.

- Waaraan moeten we denken? Het versterken van de samenwerking tussen zzp'ers door middel van een platform; stimuleren onderlinge bekendheid.
- Wie? zzp'ers, OVD.
- Wanneer? Hiermee kan direct worden gestart door een kopgroep zzp'ers.
- Rol gemeente: Faciliteren (eventueel financiële ondersteuning bij opzet en/of organisatie).

Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie

De vorige paragraaf beschreef we hoe aan de slag te gaan met ondernemerschap en arbeidsmarkt en welke clusters hierbij van toepassing kunnen zijn. Onderstaande zal de uitvoeringsagenda van het volgende focus gebied worden toegelicht: toerisme en recreatie.

Met drie clusters aan de slag binnen toerisme en recreatie

Door het organiseren van drie clusters binnen 'toerisme en recreatie' wordt bijgedragen aan de realisatie van de verschillende doelen. Op de volgende pagina wordt ieder cluster nader toegelicht[13].

Partners

Samenwerking is per definitie nodig, met name tussen de ondernemers, om actiepunten uit te kunnen zetten en waar te maken. Het inrichten van een werkgroep en het in beeld brengen van partners (lokaal en regionaal) zijn twee belangrijke stappen hierin. Verder is het van belang dat de gemeente de basis op orde houdt en ook een rol speelt in de samenwerking zodat er kort lijntjes zijn.

Budget

Om gewenste acties binnen de clusters ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen, houden we rekening met een jaarlijks werkbudget van € 30.000,-.

1. **Cluster 1: Toeristisch Druten in de etalage**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Druten heeft toeristische parels in de etalage
- ✓ Meer overnachtingen
- ✓ Sterke horeca en leuke activiteiten voor de dagjesmensen

2. **Cluster 2: Toeristisch Drutens aanbod in de lift**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- ✓ Druten heeft toeristische parels in de etalage
- ✓ Meer overnachtingen
- ✓ Sterke horeca en leuke activiteiten voor de dagjesmensen

3. **Cluster 3: Basis op orde**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar

13 In bijlage 1 is een voorstel opgenomen van mogelijke acties per cluster

Toeristisch Druten in de etalage

Wat gaan we doen? We versterken de profilering van het toeristisch-recreatief aanbod in Druten, met oog voor regionale marketing en de lokale- seizoen producten.

- Waaraan moeten we denken? Aansluiten bij marketing Bureau Toerisme (Rivierenland); gebruik van 'Steengoed'; creëren van 24 uur in Druten arrangement.
- Wie? Ondernemers in de toeristische-recreatieve sector; gemeente; marketing en horecasector.
- Wanneer? Per direct. Inrichten werkgroep toerisme.
- Rol gemeente: Initiëren en communiceren. Bij voorkeur inregelen duidelijk aanspreekpunt vanuit de markt voor Bureau Toerisme (Rivierenland) in de vorm van een werkgroep of organisatie.

Toeristisch Drutens aanbod in de lift

Wat gaan we doen? Het toeristisch aanbod vernieuwen, vergroten/verkleinen en kwalitatief verbeteren waar nodig.

- Waaraan moeten we denken? Toevoegen hoogwaardig, kleinschalig verblijfsaanbod; meer (bijzondere) evenementen; alternatieve invulling VAB's; versterken van samenwerking tussen toeristische ondernemers.
- Wie? Toeristisch-/recreatieve ondernemers; horecasector; centrumondernemers; gemeente.
- Wanneer? Dit moet tegelijk met het cluster 'toeristisch Druten in de etalage' worden gestart, mede om ook het aanbod en de kwaliteit goed op orde te hebben zodra Druten meer bekendheid krijgt.
- Rol gemeente: Faciliteren (via bestemmingsplan, vergunningen etc.). Ondernemers ruimte geven.

Basis op orde

Wat gaan we doen? De basis moet op orde zijn, van zowel het toeristisch en recreatief aanbod als de faciliteiten die er te bieden zijn zoals fietspaden, routeborden en dergelijke.

- Waaraan moeten we denken? Verbeteren van de onderlinge samenwerking; goede en veilige fiets- en wandelroutes; creëren van een rode loper beleid bij de gemeente voor ondernemers in de toerisme/recreatie sector.
- Wie? Toeristisch-/recreatieve ondernemers; gemeente; landschapsbeheerders.
- Wanneer? Gefaseerde aanpak met prioriteiten, bepaald in overleg met ondernemers.
- Rol gemeente: Uitvoeren en verbinden.

Uitvoeringsagenda bedrijventerreinen

In deze paragraaf gaan we in op hoe aan de slag te gaan met het focusgebied bedrijventerreinen. We gaan in op de clusters hierbij van toepassing kunnen zijn en zullen aangeven waar deze clusters een bijdrage aan geven.

Met twee clusters aan de slag binnen bedrijventerreinen

Door in te zetten op twee clusters binnen 'bedrijventerreinen' wordt bijgedragen aan de realisatie van met name kwaliteit door samenwerking en het programma ruimte voor ondernemen. Op de volgende pagina wordt ieder cluster nader toegelicht[14].

Partners

Duidelijke aanspreekpunten en samenwerkingsverbanden per bedrijventerrein zijn 'key' om te sturen op kwaliteit. Gemeentebreed parkmanagement is denkbaar en kan een verbindende rol spelen tussen ondernemer en overheid. Zichtbaarheid en resultaten van dit parkmanagement op de bedrijventerreinen is belangrijk.

Budget

Om gewenste acties binnen de clusters ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen, houden we rekening met een jaarlijks werkbudget van € 25.000,-.

1. **Cluster 1: Kwaliteit door samenwerking**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Goede bedrijfsomgeving

2. **Cluster 2: Programma ruimte voor ondernemen**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Goede bedrijfsomgeving
- ✓ Voldoende ruimte op bedrijventerreinen
- ✓ Drutense bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk

14 In bijlage 1 is een voorstel opgenomen van mogelijke acties per cluster

Kwaliteit door samenwerking

Wat gaan we doen? Samenwerking is een cruciale voorwaarde om kwaliteit te verbeteren en waarborgen op de bedrijventerreinen. Gemeente heeft een duidelijk aanspreekpunt en vanuit de bedrijventerreinen kunnen behoefte kenbaar worden gemaakt.

- Waaraan moeten we denken? Introductie parkmanagement op meer bedrijventerreinen; vergroening bedrijventerreinen; zonnepanelen op daken bedrijfspanden; onderzoeken draagvlak creatieve voorzieningen; georganiseerde samenwerking bedrijventerreinen; verbeteren fietsgeschiktheid bedrijventerreinen; duurzaamheidsloket inrichten.
- Wie? Ondernemers op de bedrijventerreinen; gemeente
- Wanneer? Hiermee kan per direct worden gestart in de vorm van een koplopersbijeenkomst. Gefaseerde aanpak naar gemeentebreed parkmanagement.
- Rol gemeente: Gemeente speelt pas een rol zodra er wordt ingezet op vergunningen/veiligheid en dergelijke. Eventueel initiëren parkmanagement.

Programma ‘Ruimte voor ondernemen’

Wat gaan we doen? Stapsgewijs wordt er gewerkt aan een goede bedrijventerreinenstructuur. Op deze manier wordt er ruimte geboden aan ondernemers om te ondernemen, te transformeren en waar mogelijk nieuwe ondernemers een plek te bieden op het bedrijventerrein.

- Waaraan moeten we denken? Creëren voorzienbaarheid op transformatielocaties; verkenning mogelijke uitbreidingslocaties voor bedrijventerreinen.
- Wie? Ondernemers op de bedrijventerreinen; gemeente.
- Wanneer? Gefaseerde aanpak, waarbij stap voor stap zal worden gewerkt aan het gewenst resultaat (bijvoorbeeld transformatie Kerkeland). Hierin is ruimte voor bijsturing nodig. En initiatief / bereidheid vanuit ondernemers.
- Rol gemeente: Creëren randvoorwaarden voor ontwikkelingen. Initiatief ligt voor een groot deel bij de markt.

Uitvoeringsagenda buitengebied

Deze paragraaf gaat in op het buitengebied. Ook voor dit focusgebied zijn er twee clusters vastgesteld voor de uitvoeringsagenda, namelijk, ‘proeftuin buitengebied’ en ‘agrarisch pact Druten/Land van Maas en Waal’. Onderstaande gaan we verder in op de twee clusters.

Met twee clusters aan de slag binnen buitengebied

Door in te zeten op twee clusters binnen ‘buitengebied’ wordt bijgedragen aan een vitaal en veilig buitengebied. Op de volgende pagina wordt ieder cluster nader toegelicht[15].

Partners

Een van de clusters geeft al aan hoe belangrijk samenwerking is, namelijk agrarisch pact Druten/Land van Maas en Waal. Hiertoe behoort een verscheidenheid van betrokken partners zoals de gemeente, ondernemers in het buitengebied en zelfs regionaal. Het uitspreken en vastleggen van de wederzijdse verwachtingen vormt een goede basis voor toekomstige samenwerking

Budget

Om gewenste acties binnen de clusters ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen, houden we rekening met een jaarlijks werkbudget van € 10.000,-.

1. **Cluster 1: Proeftuin buitengebied**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Succesvolle transformatie voor die het wil

2. **Cluster 2: Agrarisch pact Druten/Land van Maas en Waal**

Draagt bij aan de doelen:
- ✓ Drutense boer als vaste gesprekspartner
- ✓ Succesvolle transformatie voor die het wil
- ✓ Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

15 In bijlage 1 is een voorstel opgenomen van mogelijke acties per cluster

Proeftuin buitengebied

Wat gaan we doen? Door het stimuleren van vernieuwing en hierbij het buitengebied als ontwikkelgebied, ook wel proeftuin, in te zetten kunnen ondernemers experimenteren met nieuwe technieken en processen.

- Waaraan moeten we denken? Betrekken van (jonge) ondernemers die willen groeien en ontwikkelen door kennissessies; stimuleren van vernieuwing en kijken naar mogelijkheid voor een Heerenboerderij.
- Wie? ZLTO; ondernemers in het buitengebied; gemeente.
- Wanneer? Hiermee kan worden gestart, zodra het agrarisch pact gevormd is. Of bij individuele initiatieven die binnen dit cluster passen.
- Rol gemeente: Faciliterend. Dit betekent maatwerk en een flexibele omgang met plannen in de vorm van pilots, proeftuinen etc. Ondernemers en betrokkenen in het buitengebied spelen een initiërende rol.

Agrarisch pact Druten / Land van Maas en Waal

Wat gaan we doen? Het versterken en verbinden van ondernemers in het buitengebied zal leiden tot een verbeterde samenwerking en waar mogelijk nieuwe initiatieven op het gebied van beleid. Ondernemers in het buitengebied en overheid zijn gelijkwaardige partners, waarbij oog is voor elkaars belangen en verantwoordelijkheden.

- Waaraan moeten we denken? Uitwerken van kaders waarin landbouw kan groeien, vernieuwen, versterken gebiedscoöperatie, bespreken van thema's als veiligheid, toekomstvisie en huisvesting arbeidsmigranten.
- Wie? ZLTO; ondernemers in het buitengebied; gemeente.
- Wanneer? Hiermee moet per direct worden gestart in de vorm van een eerste gezamenlijke bijeenkomst. Hierbij kan worden toegewerkt naar bijvoorbeeld een intentieovereenkomst en/of pact voor de samenwerking de komende jaren.
- Rol gemeente: Initiërend, daarna verbinden en faciliteren.

05

Organisatie en financiën

5.1 Organisatie en financiën

Hoe gaan we de uitvoering samen realiseren?

We realiseren ons dat de ambitie hoog ligt. Aan de ene kant vormt deze visie houvast bij de beoordeling van nieuwe initiatieven: wat willen we wel en wat willen we juist niet. Tegelijkertijd vormt deze visie een belangrijk startpunt om een beweging in gang te zetten. Deze visie biedt een scala aan mogelijke acties en maatregelen, voor de verschillende betrokkenen binnen de verschillende domeinen.

We willen de uitvoering behapbaar houden. Daarom organiseren en stimuleren we de samenwerking langs de in het Uitvoeringsprogramma onderscheiden clusters, per focusgebied.
We willen en kunnen niet alles tegelijkertijd en we laten ons leiden, daar waar de energie zit. De fasering van de trajecten hangt dan ook af van de mate waarin betrokkenen hun energie, kennis en netwerk inzetten en benutten. Deze visie is mede voor en door ondernemers opgesteld en zij spelen dan ook een belangrijke rol in de uitvoering van de verschillende clusters. Het bedrijfsleven en betrokkenen staan aan de lat om te ondernemen, investeren en samenwerking te versterken. Gemeente Druten faciliteert, verbindt en neemt verantwoordelijkheid in de eigen acties. In de samenwerking treden we op als partners, juist op een Drutense manier: we durven elkaar aan te spreken als zaken niet goed lopen en nemen de tijd om successen met elkaar te delen en te vieren.

Naast de praktische uitvoering, richten we ook een zogenaamde Drutense Denktank in, welke op reguliere basis bij elkaar komt. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van Drutense topondernemers, overheid en onderwijs. Deze denktank is erop gericht om op een hoger schaalniveau na te denken over opgaven en kansen die spelen in Druten en de regio. En hierin op een slimme manier kennis en netwerk uit te wisselen en acties in gang te zetten.

Financiën

Voor de uitvoering van de economische visie gaan we voor 2022 uit van de huidige gemeentelijke begroting en zal de inzet gericht zijn op het opzetten van samenwerkingen binnen de clusters. Vanaf 2023 zal een jaarlijks totaal werkbudget van circa € 75.000 per jaar nodig zijn tot 2026. Deze kosten zijn bedoeld om ondernemers-en-gemeente-initiatieven die aansluiten op de economische visie te faciliteren en uit te voeren. Deze inzet moet initiatieven ondersteunen die een positieve bijdrage leveren aan realisatie van de ambitie **'Druten 2030: Economisch steengoed in het Land van Maas en Waal!**. En hiermee een vliegwieleffect voor ondernemers en instellingen creëren.

De te maken kosten per focusgebied of cluster binnen het focusgebied is afhankelijk van de mate waarin acties door betrokkenen worden opgepakt. We gaan uit van een totaalbudget dat wordt verdeeld over de vier focusgebieden, maar hierin kan en mag geschoven worden. Daarnaast blijven we ook altijd op zoek naar kansen voor cofinanciering via subsidies en regelingen op regionale, provinciale en nationale schaal.

De gemeentelijk programmaleider (beleidsmedewerker toerisme-economie) bewaakt het overzicht van de (lopende) acties binnen de verschillende clusters. De verwachting is dat hij/zij gemiddeld 16 tot 24 uur per week kwijt zal zijn aan de diverse projecten en de coördinatie van het totaal.

Voor de begrotingscyclus van 2026 zal een evaluatie plaatsvinden van de uitvoering van de economische visie. Op dat moment wordt gekeken naar de benodigde acties en budget voor de komende jaren.

Bijlagen

- Bijlage 1: Suggesties acties per focusgebied, ingedeeld naar cluster
- Bijlage 2: Procesverantwoording

Ondernemerschap en arbeidsmarkt

"Trots ondernemen en werken aan morgen!"

Doelen:

- Ondernemersklimaat, vestigingsklimaat en woon- en leefklimaat naar een 8,0
- Ontwikkeling werkgelegenheid minimaal parallel aan de Gelderse ontwikkeling
- Aantal bedrijven dat aangeeft (zeer) moeizaam aan personeel te komen, afname naar 25%

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Verbindingsplan arbeidsmarkt en onderwijs	Samenwerking van gemeente en zorgsector ('s Heeren Loo) door middel van het ontwikkelen van concepten als cross-overs, agro, zorgconcepten (a.d.h.v. gesprek met 's Heeren Loo). Met hierin een belangrijke positie en volop experimenteerruimte voor 's Heeren Loo: Druten als proeftuin van 's Heeren Loo Zuidoost Nederland.	Gemeente	-
	Verdere professionalisering en uitbreiding van TechLokaal door het huidige team aan de hand van ontwikkelen/betrekken/samenwerken met scholen (middelbaar/mbo/hbo), plan OVD onderwijs/leerling-bedrijf voor technische opleidingen met de benodigde begeleiding vanuit het bedrijf, gemeente en bedrijven. Concrete eerste vraag aan initiatiefnemers: wat is hiervoor nodig? hoe behoud je de leerlingen op de opleiding (veel afhakers)?	Ondernemers TechLokaal en gemeente	€
	Versterken samenwerking met scholen (basisscholen, middelbare scholen en mbo/hbo/wo) en bedrijven door bijvoorbeeld stages (stagemarkt/stagedag) of ondernemers uit bedrijfsleven op middelbare school of mbo lesgeven of opdrachten uitschrijven door gemeenten; curriculum aanpassen o.b.v. behoefte markt.	Ondernemers	-
	Marktbewerkingsplan Werkbedrijf in samenwerking verbeteren en uitvoeren door middel van een reguliere bijeenkomst met een werkgroep, samengesteld vanuit de gemeente en Werkbedrijf om zo de bekendheid en aansluiting op de arbeidsmarkt en bedrijven te verbeteren.	Gemeente en Werkbedrijf	-
Krachtig en toekomstbestendig MKB	Stimuleren nemen van circulaire maatregelen bij bedrijven door organiseren jaarlijkse kennissessie circulaire economie. Bedrijven in de picture zetten zodra circulaire maatregelen worden genomen, om andere bedrijven te stimuleren.	Ondernemers (collectieven)	€
	Benutten regionale middelen en initiatieven (DWAN, toekomstbestendig ondernemen, kennissessies ondernemerssessies winkelgebieden) door deze blijvend actief aan te bieden en promoten richting ondernemers (gemeente).	Gemeente	€
	Versterken onderlinge samenwerking door organisatie 'dag van Drutense ondernemer/Maas en Waal' en Goede zaken promoten.	Kopgroep ondernemers	€
	Stimuleren innovatie en kennisuitwisseling door invoeren Drutense bedrijfsbezoeken: hoe doen ze dat bij de buren?	Kopgroep ondernemers	-
	Creëren van een loket/infopagina over financiering van initiatieven, door de gemeente (in relatie tot gemeentelijke en provinciale financieringen)	Gemeente	€
	Bedrijven informeren over regionale ontwikkelingen en programma's in de regio (nieuwsflits, OVD, LinkedIn) bijvoorbeeld het regionale mobiliteitsteam (RMT).	Gemeente	€

Ondernemerschap en arbeidsmarkt

"Trots ondernemen en werken aan morgen!"

Doelen:

- Ondernemersklimaat, vestigingsklimaat en woon- en leefklimaat naar een 8,0
- Ontwikkeling werkgelegenheid minimaal parallel aan de Gelderse ontwikkeling
- Aantal bedrijven dat aangeeft (zeer) moeizaam aan personeel te komen, afname naar 25%

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Krachtig en toekomstbestendig mkb	MKB accountplan maken/updaten met daarbij oog voor behoeften van MKB Druten door middel van benchmark accountplan omliggende gemeenten, ter inspiratie	Gemeente	-
	Aan blijven sluiten op regionale acties en initiatieven vanuit bijvoorbeeld Rijk van Nijmegen, Topfonds Gelderland en OostNL zodat deze ook in Druten blijven landen.	Gemeente	-
Platform zzp'ers	Stimuleren onderlinge bekendheid door middel van zzp'ers open koffie --> website of smoelenboek waar zzp'ers zich kunnen presenteren	Gemeente/ondernemers/ OVD	€

Toerisme en recreatie

"Fietsen, evenementen en bijzonder verblijven in het hart van het Land van Maas en Waal!"

Doelen:

- Toegenomen mogelijkheden tot natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- Minimaal 3 toeristisch-recreatieve parels met (boven)regionale bekendheid in de etalage
- 30.000 persoonsovernachtingen per jaar, waarvan minimaal 10.000 bij B&B's
- Jaarlijkse omzetgroei >2% dagrecreatieve ondernemers en horeca

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Toeristisch Druten in de etalage	Versterken profilering, informatievoorziening recreatief-toeristisch aanbod (zowel offline als online) en kernkwaliteiten groen-blauw (landschap, cultuurhistorie) door aansluiten marketing (het Land van Maas en Waal) door gemeente en ondernemers. Hierbij moet de volgende slogan uitgedragen worden: 'Druten, eigenzinnig hart van Maas en Waal', het gebruik van 'Steengoed' regelmatig terug komen en promotiecampagne lied land van Maas en Waal in de Top2000.	Gemeente en ondernemers	€€
	Onderzoeken wat de bezoekreden van gasten is en op basis hiervan '24 uur in Druten' arrangement / informatievoorziening (actieve dag, ontspannen dag, culturele dag) creëren, online (website centrum) of fysiek.	Gemeente	€€
	Lokale / seizoensproducten zichtbaar bij ondernemers en bijvoorbeeld doormiddel van een streekproductenmarkt (zoals in Horssen).	Ondernemers	-
Toeristisch Drutens aanbod in de lift	Vrijetijdseconomie als alternatieve invulling VABS's; toenemende vraag naar recreatie-activiteiten die passen in buitengebied (bv. streekwinkels etc.). Een ondernemers sessie organiseren om te kijken naar kansen en mogelijkheden bij ondernemers voor ontwikkeling en ruimte bieden in beleid.	Kopgroep ondernemers	-
	Stimuleren bijzonder zakelijk aanbod door flexibele omgang mogelijkheden voor vergaderlocaties in bestemmingsplan.	Gemeente	-
	Faciliteren mogelijkheden recreatief gebruik van locaties zoals Boldershofkapel en Rodruza.	Ondernemers	€€
	Verzorgen basis op orde (beperkte fietspaden, onderhouden fietspaden, toeristische borden, wandel-fietsroutes, voorzieningen dijk Tiel-Nijmegen, verwijzingen naar centrum), dit stap voor stap aanpakken vanuit de gemeente inclusief het opzetten van een werksessie om te kijken waar de grootste prioriteiten liggen. Met hierin aandacht voor verbinding centrum en Veerdam.	Gemeente	€€€
	Focus op de fietstoerist door samenstellen werkgroep die bijvoorbeeld een mtb-route door het Land van Maas en Waal en een belevingsroute samenstelt, met de focus op meer fietsers naar het centrum leiden.	Kopgroep ondernemers	€
	Verbeteren toegankelijkheid en aantrekkelijkheid natuurgebied en buitengebied door het zoeken naar mogelijkheden voor bijzondere elementen (pondje, trekvlot, speelelementen, recht van overpad, aanleg en beheer houtwallen of laanbeplanting).	Gemeente en ondernemers	€€

Toerisme en recreatie

"Fietsen, evenementen en bijzonder verblijven in het hart van het Land van Maas en Waal!"

Doelen:

- Toegenomen mogelijkheden tot natuur- en cultuurhistorie voor fietser en wandelaar
- Minimaal 3 toeristisch-recreatieve parels met (boven)regionale bekendheid in de etalage
- 30.000 persoonsovernachtingen per jaar, waarvan minimaal 10.000 bij B&B;s
- Jaarlijkse omzetgroei >2% dagrecreatieve ondernemers en horeca

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Toeristisch Drutens aanbod in de lift	Versterken samenwerking toeristische ondernemers door middel van een seizoensopening/sluiting: dag van het Drutens of Maas en Waal's toerisme.	Kopgroep ondernemers	€
	Stimuleren samenwerking centrumondernemers en toeristische ondernemers door middel van een netwerkevenement met sprekers die pitchen waar de kansen liggen in samenwerking tussen de centrum- en toeristische ondernemers. Denk aan maatregelen zoals het plaatsen van meer fietsenrekken in Druten-centrum en/of bij de Veerdam en het creëren van fysieke verbindingen en routing van de Veerdam naar Druten-centrum.	Gemeente en ondernemers	€
	Verbeteren van de onderlinge samenwerking door middel van platform/kopgroep die samenwerking opzet, 2x per jaar samenkomen om gezamenlijke agenda te bepalen.	Kopgroep ondernemers	-
Basis op orde	Versterken huidig recreatief aanbod, door bijvoorbeeld de Heemtuin meer beleefbaar te maken, in de Drutense bosjes knuppelbruggetjes aanleggen, expositieruimte KleiGoed professionaliseren voor bezichtiging en ondersteunen infopunt ADW in Deest.	Gemeente	€
	Geschiedenis keramische industrie en/of elementen Romeins verleden in beeld brengen en opnemen in routes, zoals in de fietsroute Luxe achter de limes (lopend).	Gemeente en ondernemers	€
	Creëren rode loper beleid door middel van het opstellen van een welkomstteam/pakket binnen de gemeente bij toeristisch/recreatieve initiatieven en een faciliterende gemeente bij aanvragen/vergunningen. Dit kan ook breder dan alleen bij toeristische ondernemers en in samenspraak met wat er in Wijchen wordt gedaan.	Gemeente	€€
	Optimaliseren van het toeristisch aanbod door de basis op orde te brengen en updaten lijst aanbod dat er op dit moment is (gemeente - toerisme en economie).	Gemeente	-
	Verzorgen centrale toeristische informatievoorziening met baliefunctie (in centrum of bijvoorbeeld bij ondernemer)	Gemeente in samenwerking met kopgroep ondernemers	€
	Een regionaal, gezamenlijke evenementenkalender en vlaggenprotocol, door "de vlag " uit te hangen wanneer in de regio een evenement is. Evenementen uit andere dorpen/gemeenten ook op eigen website delen. Zo wordt er verbinding met regio gemaakt en ook duidelijk als regio uitgedragen naar toeristen/bezoekers.	Gemeente en andere omliggende gemeenten	€

Bedrijventerreinen

"Duurzaam, goede uitstraling en ruimte om te ondernemen!"

Doelen:
- Beoordeling bedrijfsomgeving bedrijventerreinen naar een 8,0
- Voldoende kwantitatieve ruimte op bedrijventerreinen
- Drutense bedrijventerreinen zijn zo geconcentreerd mogelijk

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Programma ruimte voor ondernemen	Verdere verkenning mogelijke uitbreidingslocaties voor bedrijventerreinen op basis van 5,5 ha ruimtebehoefte (locatie en vorm) door inventarisatie ambtelijke projectgroep. En hoe dit te realiseren.	Ambtelijke werkgroep	-
	Creëren voorzienbaarheid op transformatielocaties door inrichten ambtelijke projectgroep transformatie voor bestendigen plannen.	Ambtelijke werkgroep	-
	(Her)overwegen actief grondbeleid uitbreidingslocaties bedrijventerrein, met daarin een helder afwegingskader op het gebied van gewenste bedrijven (gebruiker-eigenaar, tegengaan speculanten, gewenst profiel bedrijf, Drutense bedrijven eerst, sturen op kavelgrootte).	Gemeente	-
	Start inventarisatie mogelijkheden (deels) transformatie Kerkeland door keukentafelgesprekken eigenaren en huurders over toekomstplannen en wenselijkheid verplaatsing.	Werkgroep bedrijventerrein	-
Kwaliteit door samenwerking	Toewerken naar georganiseerde samenwerking bedrijventerreinen door middel van opzetten van één werkgroep per bedrijventerrein en hierbij behoeften per bedrijventerrein in kaart brengen als eerste stap (groeimodel).	Werkgroep bedrijventerrein	-
	Onderzoeken draagvlak collectieve voorzieningen, beveiliging etc. voor upgrade / betere profilering bedrijventerreinen door ambtelijke werkgroep in samenwerking werkgroep bedrijventerrein.	Ambtelijke- en bedrijventerrein werkgroepen	€€
	Verkennen mogelijkheden collectieve aanpak zonnepanelen op daken van bedrijventerreinen door (in te richten) beheergroepen.	Werkgroep bedrijventerrein	-
	Verbeteren fietsgeschiktheid bedrijvenzones door meersporenaanpak (bereikbaarheid, parkeren, signalisatie, fietscultuur en campagnes, inspraak en overleg) door ambtelijke werkgroep.	Ambtelijke werkgroep	€€
	Ondernemersloket duurzaamheid inrichten: informatie op de website gemeente met mogelijkheden rondom duurzaamheid(sregelingen).	Gemeente	€
	Ondernemers stimuleren en inspireren tot het nemen van duurzaamheidsmaatregelen door middel van kennissessies en bedrijvenexcursies. deze kennissessie zullen in relatie zijn tot zowel individuele als collectieve maatregelen zoals: energiebesparing, circulariteit, klimaatadaptatie, aardgas loze toekomst.	Gemeente	€
	Jaarlijkse afstemming en/of schouw tussen gemeente en bedrijventerrein om lopende zaken te blijven bespreken, zoals ontwikkelingsbehoefte en ondermijning en waarbij duurzaamheid en samenwerking altijd terugkerende thema's zijn.	Ambtelijke- en bedrijventerrein werkgroepen	€
	Aandacht in uitvoering mobiliteitsvisie voor bedrijventerreinen: verbeteren bereikbaarheid per openbaar vervoer en stimuleren gebruik deelauto's.	Werkgroep bedrijventerreinen	-

Buitengebied

"Trots, vitaal en veilig!"

Doelen:
- Drutense boer als vaste gesprekspartner
- Succesvolle transformatie voor die het wil
- Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Proeftuin buitengebied	Bevorderen kennisdeling over circulariteit/kringloop in de landbouw door stimuleren samenwerking en regulier overleg Vitaal Druten.	Gemeente, ondernemers en Vitaal Druten	-
	Betrekken van (jonge) ondernemers die willen groeien en investeren door kennissessies (op gebied van innovatie) of het samenstellen van een kopgroep om elkaar te ondersteunen.	Kopgroep ondernemers	€
	Opzetten van proeftuinen (met hiervoor beleidsmatige ruimte) waarin agrarische ondernemers kunnen experimenteren met nieuwe technieken of processen.	Ondernemers	€
Agrarisch pact Druten / Land van Maas en Waal	Uitwerken kaders (regionaal) landbouw/VAB beleid waarbinnen landbouw kan groeien, vernieuwen, veranderen en verbreden door middel van een (ambtelijke)werkgroep.	Gemeente	€€
	Versterken gebiedscoöperatie door structureel overleg agrarische zaken (halfjaarlijks), in relatie tot 'Vitaal Druten' en actief betrekken bij beleidsvorming.	Gemeente, ondernemers en vitaal Druten	-
	Creëren beleidskaders (in samenspraak met de regio) voor een goede huisvesting van arbeidsmigranten (lopend).	Gemeente	-
	Voortzetten afstemming en samenwerking ZLTO door 2 keer per jaar werkgroepsessies met EZ, RO en wethouder.	Ambtelijke- en ondernemers werkgroep	€
	Stimuleren samenwerking tussen toerisme en het buitengebied, en ondernemers buitengebied onderling, door organiseren van 'dag van de Drutense ondernemer' (bedrijfsbezoeken bij elkaar) -- of open bezoek agrarische ondernemer: 'loeren bij de boeren' of uitnodigen inspirerende gastspreker	Ondernemers	-
	Vergroten van aanbod en mogelijkheden toerisme in het buitengebied door middel van regionale kennissessie (gedeeltelijke) transformatie agrarisch naar vrijetijdseconomie.	Ondernemers werkgroep	-
	Verbeteren samenwerking tussen gemeente en de agrarische sector, door als ondernemers de gemeente aan te haken als gesprekspartner bij het opstellen van de toekomstvisie voor (en door) de sector.	Ondernemers	€
	Verbeteren van de samenwerking op het gebied van veiligheid door verzorgen van informatiepact ondermijning (inspiratie: Eenheid75).	Gemeente	€
	Afstemmen informatievoorziening POP3+ programma met ZLTO en collectieven natuurverenigingen met hiermee afwegen welke informatie op gemeentewebsite kan/moet	Gemeente en ZLTO	€

Buitengebied

"Trots, vitaal en veilig!"

Doelen:
- Drutense boer als vaste gesprekspartner
- Succesvolle transformatie voor die het wil
- Veilig buitengebied: geen ondermijning en prettig weggebruik

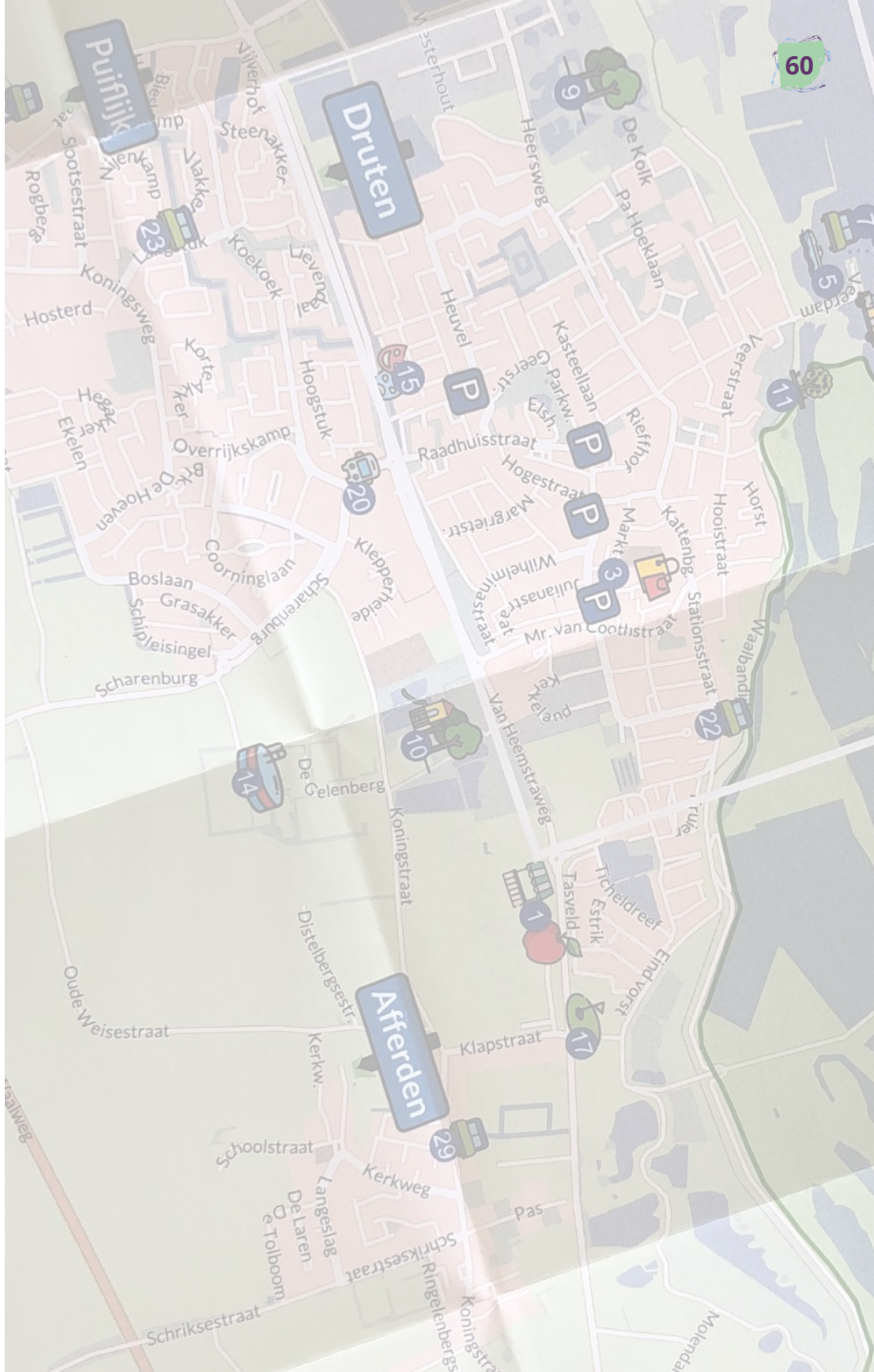
CLUSTERS	ACTIE	INITIATOR	INDICATIE KOSTEN
Agrarisch pact Druten/Land van Maas en Waal	Seizoenskalender met lokale producten maken en zo met deze producten een HUB verzorgen/leveren aan ketens/zorginstellingen waarbij seizoensproducten elkaar aanvullen door lokale agrariërs en andere bedrijven te linken.	Ondernemers	€
	Vergroten van aanbod en mogelijkheden toerisme in het buitengebied door middel van regionale inspiratiesessie (gedeeltelijke) transformatie agrarisch naar vrijetijdseconomie.	Gemeente(n)	€
	Samenwerking ZLTO en Werkbedrijf verbeteren door jaarlijks structureel overleg.	Werkbedrijf en ZLTO	-

Bijlage 2:

Procesverantwoording

Deze visie is in het resultaat van een goede samenwerking tussen gemeente Druten, Drutense ondernemers en betrokkenen en Seinpost Adviesbureau. Vanaf december 2020 is er aan de hand van diverse onderzoeksstappen en bijeenkomsten voortvarend aan de slag gegaan en in samenspraak met betrokkenen diverse malen van inhoudelijke aanscherpingen voorzien. Het resultaat is een coproductie die breed gedragen wordt en aanzet tot actie. Om dit te borgen zijn gedurende het proces verschillende interactiemomenten (in verschillende vormen) met betrokkenen geweest. Deze vormden een belangrijke basis voor het opstellen van deze nota:

- Startgesprek ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen
- Schouw en bedrijfsbezoeken
- Deskresearch en interviews lokale economie
- 2e overleg ambtelijke projectgroep
- 1e ondernemersbijeenkomst
- Interne brede ambtelijke correctieronde eerste concept
- 3e overleg ambtelijke projectgroep
- 2e ondernemersbijeenkomst
- 4e overleg ambtelijke projectgroep
- 3e ondernemersbijeenkomst
- Conceptrapportage en correctieronde
- Eindrapportage en presentatie raad

SEINPOST ADVIESBUREAU B.V.
Brugstraat 1A
5211 VS 's Hertogenbosch

088 - 210 02 00
info@seinpost.com
www.seinpost.com

Lars Pijlman
Brigitte Huisman
Demi Karssen
Luc van den Boogaart

SEINPOST
ADVIESBUREAU